

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Investování na komoditních trzích

Zuzana Rybová

**Diplomová práce
2017**

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Zuzana Rybová**
Osobní číslo: **E15741**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a management podniku**
Název tématu: **Investování na komoditních trzích**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je vymezení a charakteristika investičních příležitostí a produktů na komoditních trzích s důrazem na zemědělské komodity s využitím metod analýzy a komparace včetně určení investičních možností pro investory, které vybrané komodity ze zkoumané oblasti přináší.

Osnova:

- Členění finančních trhů.
- Komoditní trhy ve světě a v ČR.
- Investování do vybraných zemědělských komodit s využitím metod analýzy a komparace.
- Určení přínosu pro investory.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 55 stran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- FABOZZI, F., J., FÜSS, R., KAISER, G., D.** The handbook of commodity investing. Hoboken, N.J.: Wiley, 2008, 986s. ISBN 0470117648
- GARNER, C.** Komodity: úvod do investování na nejrychleji rostoucím trhu. Vyd. Brno: BizBooks, 2014, 296s. ISBN 978-80-265-0019-3
- NESNÍDAL, T.** Obchodování na komoditních trzích: průvodce spekulanta. 2. rozš. vyd., Praha: Grada, 2007, 200s. ISBN 80-247-1851-0
- REJNUŠ, O.** Finanční trhy. 4., aktualiz. a rozš. vyd., Praha: Grada, 2014, 760s. Partners. ISBN 978-80-247-3671-6
- ROGERS, J.** Žhavé komodity: jak může kdokoliv investovat se ziskem na světových trzích. 1. vyd., Praha: Grada, 2008, 240s. ISBN 978-80-247-2342-6
- SHIPMAN, M.** Komodity: jak investovat a vydělat. Vyd. Brno: Computer Press, 2007, 133s. ISBN 978-80-251-1866-5.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Josef Novotný, Ph.D.

Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání diplomové práce: **4. září 2016**

Termín odevzdání diplomové práce: **28. dubna 2017**

doc. Ing. Romana Provažnicková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. září 2016

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 28. 4. 2017

Zuzana Rybová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Josefovi Novotnému, Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování této diplomové práce.

Také bych ráda poděkovala rodině, která mě podporovala po celou dobu studia.

ANOTACE

Tématem práce je investování na komoditních trzích se zaměřením na zemědělské komodity. Je zde využito metod analýzy a komparace včetně určení, jaké přínosy přináší investorům vybrané komodity ze zkoumané oblasti.

Teoretická část této práce je zaměřena na základní rozčlenění finančního trhu. Poté jsou zde představeny jednotlivé komoditní burzy v České republice i ve světě a komodity, se kterými lze obchodovat. A dále jsou zde popsány metody investování.

Ve druhé části jsou představeny jednotlivé zemědělské komodity. Jsou vytvořeny modelové příklady na investování a zjištěny jejich výnosy. Součástí práce je také dotazníkové šetření, provedené u firem zaměřených na zemědělské komodity. Výzkum je zaměřen na jejich povědomí o existenci komoditních burz, a zda využívají jejich služby.

KLÍČOVÁ SLOVA

Komoditní burza, komodity, zemědělství, vývoj cen, investování, pšenice, kukuřice, soja.

TITLE

Commodity market investments

ANNOTATION

The theme of the thesis is investing in commodity markets with a focus on agricultural commodities. Methods of analysis and comparison are used, including determination of the benefits to investors of selected commodities from the area under investigation.

The theoretical part of this thesis is focused on the basic segmentation of the financial market. Then there are presented individual commodity exchanges in the Czech Republic and in the world and commodities with which they can trade. And there are also described the methods of investing.

In the second part are presented individual agricultural commodities. Further investment models are created and their benefits are quated. A part of the thesis is also a questionnaire survey responded by companies focusing on agricultural commodities. Research is focused on their awareness of the existence of commodity exchanges and whether they use their services.

KEYWORDS

Commodity exchange, commodities, agriculture, price development, investing, wheat, corns soya.

OBSAH

ÚVOD	12
1 ČLENĚNÍ FINANČNÍCH TRHŮ	14
2 KOMODITNÍ TRHY VE SVĚTĚ A V ČR	18
2.1 KOMODITNÍ TRH.....	18
2.1.1 <i>Subjekty obchodující na komoditních trzích</i>	18
2.1.2 <i>Motivy pro obchodování na komoditních trzích</i>	19
2.1.3 <i>Způsoby obchodování na komoditních trzích</i>	20
2.1.4 <i>Druhy příkazů při termínovém obchodu</i>	21
2.2 KOMODITY.....	22
2.2.1 <i>Obchodované komodity a jejich marginy</i>	25
2.3 BURZY.....	26
2.3.1 <i>Funkce burzy</i>	27
2.3.2 <i>Burzovní obchody</i>	28
2.4 KOMODITNÍ BURZY.....	29
2.4.1 <i>Obchodování na komoditních burzách</i>	29
2.5 KOMODITNÍ BURZY V ČR.....	30
2.6 SVĚTOVÉ KOMODITNÍ BURZY	33
3 METODY INVESTOVÁNÍ DO KOMODIT	36
3.1 PŘÍMÝ NÁKUP KOMODIT.....	37
3.2 AKCIE SPOLEČNOSTI SPOJENÝMI S KOMODITAMI.....	38
3.3 KOMODITNÍ INDEXY.....	39
3.4 KOMODITNÍ FORWARD.....	40
3.5 KOMODITNÍ FUTURES.....	41
3.6 KOMODITNÍ SWAPY.....	42
3.7 KOMODITNÍ OPCE.....	43
3.8 KOMODITNÍ PODÍLOVÉ FONDY.....	44
3.9 KOMODITNÍ ETF.....	45
3.10 KOMODITNÍ ETC	46
3.11 KOMODITNÍ CERTIFIKÁTY	46
4 VYBRANÉ KOMODITY	48
5 INVESTOVÁNÍ S VYUŽITÍM METOD ANALÝZY A KOMPARACE	52
5.1 NÁKUP A PRODEJ KOMODIT	54
5.2 PŠENICE.....	56
5.3 KUKUŘICE	57
5.4 SÓJOVÉ BOBY	59
5.5 CELKOVÉ SHRnutí INVESTIC.....	60
6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	62
6.1 ANALÝZA DAT.....	64
6.2 HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ.....	75
7 URČENÍ PŘÍNOSU PRO INVESTORY	78

ZÁVĚR.....	79
POUŽITÁ LITERATURA	81
SEZNAM PŘÍLOH.....	85

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Komodity obchodované na světových trzích.....	24
Tabulka 2: Zemědělské komodity a jejich margin.....	26
Tabulka 3: Nejvýznamnější burzy	34
Tabulka 4: Maximální zisky a ztráty u opce.....	44
Tabulka 5: Změna ceny vybraných komodit v roce 2016 (v USD).....	51
Tabulka 6: Poplatky - RM-Systém, česká burza cenných papírů a.s.....	53
Tabulka 7: Poplatky - Futures trhy v USA	54
Tabulka 8: Modelové portfolio k 3. 10. 2016	55
Tabulka 9: Expirační měsíce futures kontraktů	55
Tabulka 10: Investice od 3. 10. 2016 do 5. 10. 2016 - pšenice	56
Tabulka 11: Investice od 3. 10. 2016 do 31. 10. 2016 - pšenice	57
Tabulka 12: Kontrakt kukuřice	57
Tabulka 13: Investice od 3. 10. 2016 do 5. 10. 2016 - kukuřice	58
Tabulka 14: Investice od 3. 10. 2016 do 31. 10. 2016 – kukuřice.....	59
Tabulka 15: Investice od 3. 10. 2016 do 5. 10. 2016 – sója	60
Tabulka 16: Investice od 3. 10. 2016 do 31. 10. 2016 - sója	60
Tabulka 17: Shrnutí investice od 3. 10. 2016 do 5. 10. 2016	61
Tabulka 18: Shrnutí investice od 3. 10. 2016 do 31. 10. 2016	61
Tabulka 19: Víte, že v ČR existuje několik komoditních burz?.....	64
Tabulka 20: Kterou z těchto komoditních burz znáte?	65
Tabulka 21: Využívá Vaše společnost služeb, které nabízejí komoditní burzy?.....	66
Tabulka 22: Jaké důvody Vás vedou k tomu, že nevyužíváte služeb v oblasti zemědělských produktů, které nabízejí komoditní burzy?	67
Tabulka 23: Jaké důvody Vás vedou k tomu, že využíváte nabízených služeb komoditních burz?.....	69
Tabulka 24: Uvažujete do budoucna o využití některých služeb nabízených komoditními burzami?.....	69
Tabulka 25: Víte o tom, že ve světě jako např. v USA, Anglii, je obchodování se zemědělskými produkty na komoditních burzách velmi rozšířené?.....	70
Tabulka 26: Věková kategorie respondenta.....	72
Tabulka 27: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	73
Tabulka 28: Pracovní pozice respondentů	74
Tabulka 29: Kraj	74
Tabulka 30: Právní forma podnikání	75

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Členění finančního trhu dle základních druhů finančních investičních nástrojů ...	14
Obrázek 2: Pohyb finančních prostředků.....	17
Obrázek 3: Rozdělení komodit	23
Obrázek 4: Obchodní hodiny burz.....	27
Obrázek 5: Long position	36
Obrázek 6: Short position	37
Obrázek 7: Zisk a ztráta plynoucí z dlouhé a krátké pozice	41
Obrázek 8: Zisk a ztráta kupujícího call opce v long call pozici	43
Obrázek 9: Zisk a ztráta prodávajícího call opce v short call pozici	44
Obrázek 10: Pokyn k nákupu/prodeji	53
Obrázek 11: Vývoj pšenice od 3. 10. 2015 do 3. 10. 2016.....	56
Obrázek 12: Vývoj kurzu kukuřice od 3. 10. 2015 do 3. 10. 2016.....	58

Obrázek 13: Vývoj kurzu sóji od 3. 10. 2015 do 3. 10. 2016	59
Obrázek 14: Existence komoditních burz v ČR.....	65
Obrázek 15: Komoditní burzy	66
Obrázek 16: Využití komoditních burz	67
Obrázek 17: Důvody nevyužívání služeb komoditních burz.....	68
Obrázek 18: Využití služeb do budoucna	70
Obrázek 19: Komoditní burzy ve světě	71
Obrázek 20: Pohlaví respondenta	71
Obrázek 21: Věková kategorie respondenta	72
Obrázek 22: Nejvyšší dosažené vzdělání respondenta	73
Obrázek 23: Právní forma podnikání.....	75

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

CBOT	Chicago Board of Trade
CME	Chicago Mercantile Exchange
CP	Cenný papír
CZK	Koruna česká
ČMKBK	Českomoravská komoditní burza Kladno
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
ETC	Exchange Traded Commodities
ETF	Exchange Traded Funds
FOREX	Foreign Exchange Market
ICE	International Exchange
IPE	Internatioanl Petroleum Exchange (London)
KBP	Komoditní burza Praha
KČ	Koruna česká
LIFFE	London Int'l Financial Futures & Options Exchange
LME	London Metal Exchange
NYBOT	New York Board of Trade
NYMEX	New York Mercantile Exchange
OTC	Over The Counter
PXE	Energetická burza Praha
TCE	Tokyo Commodity Exchange
USA	United States of America
USD	United States Dollar (Americký dolar)

ÚVOD

I když dříve nebyl příliš velký zájem o komodity, jako o způsob investování, v současné době obliba této možnosti roste. Je to pro investory nová příležitost, jak zhodnotit své peněžní prostředky. Výhodou pro investora, který obchoduje s komoditami, je že lze velmi jednoduše pochopit a představit si, do čeho ve skutečnosti investuje. S komoditami se totiž setkáváme každý den, jedná se o kávu, pomerančový džus, maso, pšenici, kukuřici či ropu. Tedy je to jednodušší než si představit investice např. do akcií.

V první části jsou zpracována teoretická východiska získaná z dostupných zdrojů. Na základě toho je zde rozdělen finanční trh, který lze členit podle celé řady hledisek. Podrobněji je zde popsáno členění trhu podle základních druhů finančních investičních nástrojů na peněžní, kapitálový trh, trh drahých kovů a trh s cizími měnami. Poté jsou jednotlivé části trhu stručně popsány. Obchody s komoditami jsou součástí trhu reálných aktiv a těm je věnována právě tato práce. Také je zde popsán pohyb finančních prostředků mezi jednotlivými trhy a subjekty.

Následuje kapitola, která se zabývá komoditními trhy jak v České republice, tak ve světě. Nejdříve je zde popsán komoditní trh obecně, jaká je jeho podstata. Poté subjekty obchodující na komoditních trzích, motivy pro obchodování, způsoby obchodování a druhy příkazů. Další podkapitola se zabývá komoditami, které se dají členit do tří kategorií: zemědělství, energie a kovy. Do kategorie energie patří např. ropa, topný olej, zemní plyn. Kovy se dále člení na průmyslové a drahé. A poslední skupinou jsou zemědělské komodity, kam patří kakao, káva, kukuřice, bavlna, mléko, pšenice, cukr a spousta dalších. Právě touto částí se zabývá tato diplomová práce.

V další kapitole jsou popsány jednotlivé metody investování do komodit. Investor si před vstupem na trh musí uvědomit, do jaké komodity chce investovat a následně zvolit, jakým způsobem a pomocí jakých nástrojů to uskutečnit.

Následující kapitola analyzuje vybrané zemědělské komodity jako kukuřice, pšenice, sója, kakao, káva, bavlna, dřevo, pomerančový džus. Na závěr je zde v přehledné tabulce znázorněn vývoj a komparace komodit za posledních pět let.

Poté bylo sestaveno modelové portfolio s komoditami, se kterými lze obchodovat přes Fio banku. Jsou zde analyzovány jednotlivé kroky, které musí investor provést, než dojde k samotnému investování. Portfolio bylo sestaveno ze zemědělských komodit: pšenice,

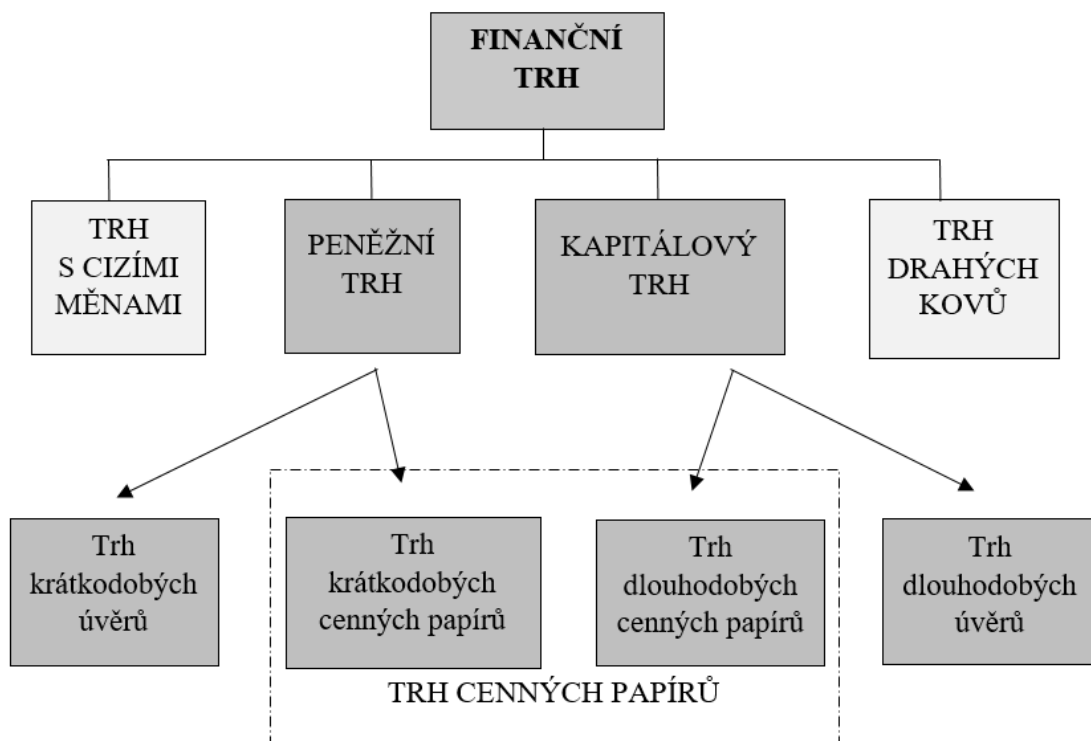
kukuřice a sójové boby. U každého instrumentu byl zapsán kurz ke dni nákupu. Co se týká zemědělských komodit, je vše založeno na spekulaci o budoucím vývoji. Hraje zde roli několik faktorů, mezi které patří především počastí, které lze velmi obtížně predikovat. Na základě grafů o vývoji jednotlivých komodit za poslední rok byl zvažován nákup těchto surovin. Poté byly uskutečňovány jednotlivé nákupy a prodeje. Následně se zjišťovalo, jaké obchody přinášejí výnos.

Součástí této práce je také dotazníkové šetření zaměřené na zjištění, zda české firmy vědí o existenci komoditní burz a o službách, které nabízejí. A dále zda sami těchto služeb využívají, či o tom uvažují do budoucna. Na základě odpovědí dojde k potvrzení, nebo vyvrácení předem stanovených hypotéz.

Cílem této práce je vymezení a charakteristika investičních příležitostí a produktů na komoditních trzích s důrazem na zemědělské komodity s využitím metod analýzy a komparace včetně určení investičních možností pro investory, které vybrané komodity ze zkoumané oblasti přináší.

1 ČLENĚNÍ FINANČNÍCH TRHŮ

Finanční trhy lze dělit podle různých hledisek. Jedním z nejčastějších druhů členění je podle druhu finančních investičních instrumentů, se kterými se obchoduje. Na obrázku č. 1 je zřejmé, že základní členění finančního trhu je na peněžní a kapitálový trh a dále na specifické části trhu, jako jsou trh s cizími měnami a trh drahých kovů a reálných aktiv (nemovitosti, komodity, umělecká díla). Součástí finančních trhů jsou právě i komoditní trhy.

Obrázek 1: Členění finančního trhu dle základních druhů finančních investičních nástrojů

Zdroj: [32, str. 43]

Peněžní trh

Je specifický krátkou dobou uzavíraných obchodů na tomto trhu. „Na peněžním trhu se subjekty s přechodným přebytkem peněžních prostředků setkávají se subjekty, které je vzhledem k jejich přechodnému nedostatku poptávají. Pokud se jedná o základní vlastnosti finančních nástrojů, které na tomto trhu obchodují, jejich typickou společnou vlastností je krátká doba jejich splatnosti, a to zpravidla pouze do jednoho roku.“ [31, str. 61]

Jak je vidět na obrázku č. 1 peněžní trh se dále člení na:

1. trh krátkodobých úvěrů – umožňuje poskytovat různé typy krátkodobých úvěrů, především obchodními bankami či jinými nebankovními institucemi s potřebnou licenci. Také úvěry, které si poskytují podnikatelské subjekty mezi sebou a souvisejí převážně s dodávkou zboží či služeb. Další jsou úvěry mezi bankami, případně mezi bankami a centrální bankou. A další možné způsoby včetně různých vkladů u bank. [31]
2. trh krátkodobých cenných papírů – v tomto případě se jedná o subjekty, které poptávají peníze, tedy nabízejí cenné papíry vhodným zájemcům. Tato nabídka cenných papírů může být prováděna přímo či prostřednictvím specializovaných finančních institucí. Mezi cenné papíry, které jsou nabízeny na tomto trhu, patří: směnky, depozitní certifikáty, pokladniční poukázky, atd. [31]

Kapitálový trh

Rejnuš [31, str.62] definuje kapitálový trh takto: *„Kapitálový trh je trhem pro obchodování těch finančních investičních instrumentů, které mají povahu dlouhodobých finančních investic.“*

Jsou zde poskytovány dlouhodobé úvěry i obchodování s dlouhodobými cennými papíry. Nástroje používané na tomto trhu jsou vzhledem k jejich dlouhodobému charakteru rizikovější než například na peněžním trhu. Čím je doba životnosti a částka vložená vyšší, tím je vyšší i samotné riziko. Výhodou však je, že většinou čím jsou rizikovější, tím poskytují vyšší výnos. Tak jako peněžní trh i kapitálový trh lze rozdělit na 2 skupiny:

1. Trh dlouhodobých úvěrů – tyto úvěry poskytují především banky, ale mohou je poskytovat i jiné nebankovní instituce. Nejčastějším způsobem ručení je zde ručení reálným majetkem, především tedy nemovitostmi. Je to dáno hlavně tím, že se jedná o dlouhodobost a také vysoké objemy půjčovaných peněžních prostředků a z toho vyplývající větší riziko. Kromě samotných dlouhodobých úvěrů sem můžeme zařadit i dlouhodobé vklady, které mají dobu splatnosti delší než 1 rok.
2. Trh dlouhodobých cenných papírů – jedná se zde především o akcie a dlouhodobé dluhopisy tedy obligace. Tyto cenné papíry bývají převoditelné, tzn. obchodovatelné. Tedy investoři je nemusí držet po celou dobu životnosti a mohou tedy jejich prodejem získat likvidní peněžní prostředky. [31]

Trh s cizími měnami

Tyto trhy je možné rozdělit na dvě části a to na trhy devizové a trhy valutové.

Devizové trhy spočívají v obchodování s bezhotovostními formami cizích měn, tím dochází ke směňování různých konvertibilních měn, a tak dochází k vytvoření jejich kurzů.

Mezi subjekty těchto transakcí patří:

- dealeři obchodních bank,
- nakupující a prodávající devizy na svůj účet,
- dealeři bank centrálních,
- dealeři některých investičních fondů
- brokeri – zprostředkovatelé devizových operací.

FOREX je označení samotného devizového trhu, který se řadí mezi nejvíce globalizované a nejrozvinutější trhy.

Druhým typem je trh valutový, který se nezabývá obchodováním s bezhotovostními cizími měnami, ale naopak se jedná o obchody s hotovostní formou. Tyto cizí měny se obchodují za valutové kurzy. Tyto kurzy se odvozují od kurzů devizových. Tedy valutové kurzy nemají kurzotvorný význam a jedná se spíše o maloobchodní charakter. [31]

Trhy reálných aktiv

Tento trh je typický hmotnou podobou obchodovaných aktiv. Patří sem např. nemovitosti, umělecká díla a komodity. Pro svého držitele mají kromě zisků z prodeje i jiný přínos, jako je možnost získávat důchod prostřednictvím pronájmu těchto aktiv. Další užítky mohou být i těžko měřitelné. V současné době je velký vzestup cen na tomto trhu a je zde malý objem instrumentů. Výhodou tohoto trhu je diverzifikace rizika v portfoliu investora. Pohybují se stejným směrem jako inflace. Nevýhodou jsou zde vysoké náklady, je zde potřeba zkušenost investora, nízká likvidita. [3]

Pro investora je důležité znát strukturu finančních trhů, aby si uměl představit, jak komoditní trhy fungují a jakým způsobem jsou součástí tržní ekonomiky. Kromě finančního trhu, existují i jiné trhy, jako např.:

- trh výrobků a služeb,
- trh výrobních faktorů,

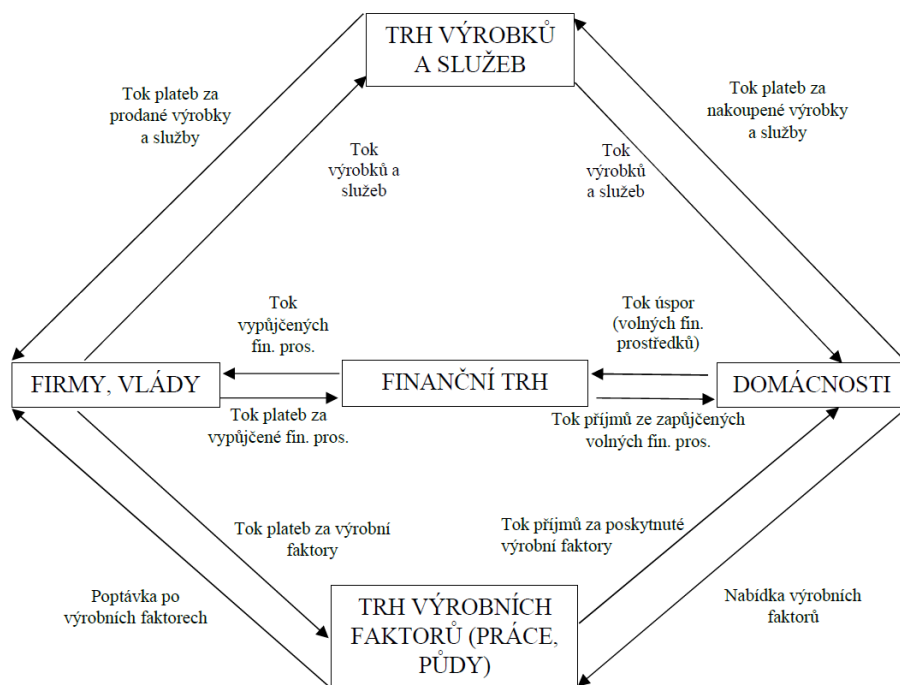
- trh informací.

„Finanční trh je souhrn investičních instrumentů a produktů, institucí, postupů a vztahů, při nichž dochází k přelévání volných finančních zdrojů mezi přebytkovými a deficitními jednotkami na dobrovolném smluvním základě.“ [44, str. 23]

Ekonomické subjekty, jako jsou domácnosti, firmy a stát, můžeme mít ve formě přebytkových či deficitních jednotek. Mezi nimi probíhá tok finančních prostředků.

Přebytková jednotka je jednotka, která má k určitému okamžiku volné finanční zdroje, které může investovat, tedy je nabízí na finančním trhu a tyto investice tak zhodnotit. Naopak deficitní jednotkou je ta jednotka, která má nedostatek peněžních prostředků, a tedy je na finančním trhu poptává právě od přebytkových jednotek.

Jaký je pohyb finančních prostředků mezi jednotlivými trhy a subjekty je vidět na obrázku č. 2.

Obrázek 2: Pohyb finančních prostředků

Zdroj: [44, str. 22]

2 KOMODITNÍ TRHY VE SVĚTĚ A V ČR

Tato kapitola se zabývá nejdříve komoditními trhy obecně, jaké jsou subjekty tohoto trhu, jaké jsou motivy a způsoby obchodování. Dále zde jsou vysvětleny pojmy jako komodity, burza a následně jsou představeny nejznámější burzy jak ve světě, tak i v ČR.

2.1 KOMODITNÍ TRH

Jedná se o největší trh na světě co do množství nakoupeného a prodaného množství surovin. Na komoditním trhu je možné obchodovat i před vypěstováním či výrobou dané komodity. Obchody s komoditami probíhají prostřednictvím komoditních burz, které jsou po celém světě. Jedná se o jednu významnou část finančního trhu.

2.1.1 Subjekty obchodující na komoditních trzích

Činností těchto subjektů je nakupovat a prodávat komodity za účelem dosažení zisku. Obchodují zde jednotlivci a společnosti, které chtějí prodat svou vlastní produkci.

Profesionální hráči – většinou se jedná o nadnárodní společnosti, kdy jejich společným znakem je, že za den proobchodují více jak miliardu. Tito hráči představují téměř 80 % uskutečněných obchodů. Cílem těchto hráčů je dosáhnout zisku, kdy provádějí obchody, které mohou trvat i několik dní a jsou uskutečňovány na základě důkladné analýzy. Jedná se o velké obchody, které tedy mohou určovat určitý trend trhu.

Neprofesionální hráči – za tohoto hráče můžeme považovat drobného investora, tedy kohokoliv, kdo vstoupí na trh. Součástí této skupiny jsou jak brokeri, začínající investoři, samostatní obchodníci i menší společnosti. Tito investoři investují menší kapitál, než např. profesionální hráči.

Broker – bez těchto subjektů by nebylo možné obchodovat. Zajišťuje obchod mezi jednotlivci a burzou, kde má být daný obchod uskutečněn. Uživatel díky němu získává možnost, jak vstoupit na určitý trh, a tedy následně zde může obchodovat a zhodnocovat své peněžní prostředky. Broker poskytuje celou řadu služeb, které můžeme rozdělit do tří skupin:

- **Full service** – kromě nákupu a prodeje, které jsou hlavní náplní činnosti brokera, má také každý nárok na poskytování konzultací, rad, tipů či určitých doporučení od brokera. Proto je dobré především pro začátečníky brokera vyhledat, abych mu tyto služby poskytl a pomohl tak v začátcích. Nevýhodou zde může být to, že je to

o něco dražší než např. discount či on-line service, ale je potřeba si uvědomit, že především v začátcích je tato pomoc potřebná.

- Discount service – jedná se o levnější variantu než v předchozím případě. Je však zřejmé, že za nižší cenu nelze očekávat žádné služby navíc. Budou zde již probíhat pouze příkazy telefonicky, případně e-mailem k nákupu nebo prodeji. Je to tedy vhodné pro obchodníky, kteří už se v problematice již orientují.
- On-line service – toto je již nejlevnější varianta ze všech nabízených služeb. Zde obchodník již nepřichází vůbec do kontaktu s brokerem. Vše se odehrává prostřednictvím počítače na tzv. on-line obchodní platformě. Toto obchodování se nedoporučuje pro úplné začátečníky. [26]

2.1.2 Motivy pro obchodování na komoditních trzích

Komoditní trh lze rozdělit do tří kategorií podle motivu pro vstup na komoditní trh.

Spekulace

Důvodem investice je profitování na cenových pohybech. Je zde možnost vydělat buď na růstu, či poklesu ceny určitého aktiva. Spekulanti se snaží najít a koupit podle nich podhodnocená aktiva, popřípadě prodat aktiva, která považují za nadhodnocená. Spekulace mohou být značně rizikové, protože spoléhají na očekávaný budoucí vývoj cen. Ten však velice obtížně predikují. [31]

Hedging

Ekonomické subjekty se snaží tímto způsobem zajišťovat proti nepříznivému cenovému vývoji. Můžeme je rozdělit na dvě skupiny:

- a) snaží se chránit proti poklesu ceny dané komodity – např. zemědělský producent,
- b) snaží se zajišťovat proti růstu ceny dané komodity – např. zpracovatel dané zemědělské komodity.

Při této formě se nejčastěji setkáváme s futures kontrakty, popřípadě s opcemi či swapy. [31]

Arbitráž

Podstatou je využívat cenové rozdíly u stejné komodity na různých trzích. Tedy princip spočívá v tom, nakoupit danou komoditu na jedné burze za nižší cenu a poté tu samou komoditu prodat na jiné burze za cenu vyšší. Důležité je nezapomenout na náklady související s obchody, jako jsou poplatky burzám, dopravné či pojištění. [31]

2.1.3 Způsoby obchodování na komoditních trzích

Obchodování na komoditních trzích lze podle časového horizontu, v jakém je možné obchodovat, rozdělit na poziční (denní) a intradenní obchodování.

Poziční obchodování

Obchodník při tomto způsobu obchodování drží otevřenou pozici (futures kontrakty) déle než jeden den, ale může to být i týden, měsíc, rok. Také může obchodovat podle sezónních cyklů. V každém případě se jedná o obchodníka, který své peníze vydělává v časovém horizontu delším než jeden den. Pracuje s denními, týdenními i měsíčními grafy.

Výhody:

- *Časově nenáročné, menší stres.*
- *Téměř neomezený potenciál zisků (můžete zůstat řadu měsíců ve stále rostoucím trendu).*
- *Grafy a data většinou zdarma.*
- *Řádný čas na rozmyšlení každého obchodu.*

Nevýhody:

- *Trh se může i několik týdnů hýbat jen do strany a vy tak dlouhou dobu nevíte „na čem jste“.*
- *Držení pozice přes noc je rizikovější.*
- *Vyšší brokerské komise.*
- *Vyšší marginy.*
- *Většinou nenabízí „okamžitý profit“.*
- *Méně příležitostí k obchodování. [26, str. 116]*

Intradenní obchodování

Obchodník, který obchoduje pouze během jednoho dne a své pozice, tedy futures kontrakty drží jen několik minut, maximálně pár hodin. Většinou svou pozici nedrží přes noc. Obchodní den začíná většinou s otevřením trhů a končí s jejich zavřením. Pracuje s minutovými grafy.

Výhody:

- *Každý den začínáte „s čistým listem“.*
- *Většinou nižší brokerské komise.*
- *Nižší marginy.*
- *Šance vydělat stovky dolarů doslova během pár minut.*
- *Obchodník nedrží pozici přes noc.*
- *V intradenním obchodování můžeme být často vystaveni mnohem menšímu riziku než v případě pozičního obchodování.*

Nevýhody:

- *Omezený potenciál zisků (každý obchod končí s koncem obchodního dne).*
- *Časově velice náročné.*
- *Možno provádět téměř výhradně jen skrze on-line obchodování.*
- *Intradenní real-time data a grafy je většinou třeba si platit.*
- *Téměř žádný čas na přemýšlení o obchodech, často je třeba jednat v řádu vteřin.*

[26, str. 117]

2.1.4 Druhy příkazů při termínovém obchodu

V této podkapitoly jsou uvedeny nejčastější příkazy, které jsou součástí při obchodování na komoditní burze.

Limitní příkaz

Tento příkaz dává pokyn, aby se obchod uskutečnil za požadovanou cenu, nebo cenu ještě lepší. Je patrné, že pro prodávajícího a kupujícího je tzv. „lepší cena“ chápána jinak. Pro prodávajícího je lepší cena vyšší než zadaná a naopak. Při překročení zadané ceny dojde k vypořádání tohoto příkazu.

Tržní příkaz

V tomto případě jde o uskutečnění obchodu za co nejlepší cenu, kterou lze v určitém okamžiku získat. Tímto příkazem, spekulant, který chce daná aktiva nakoupit, dává souhlas se zaplacením ask ceny. Je zde vysoká pravděpodobnost uskutečnění obchodu, ovšem není zaručena požadovaná cena.

Stop příkaz

Obchod se uskuteční, pokud cena dosáhne předem stanovené výše. Tímto okamžikem se stává příkazem tržním a vypořádává se na nejlepší dostupnou cenu. Tento příkaz chrání investora před poklesem ceny do výrazných ztrát.

2.2 KOMODITY

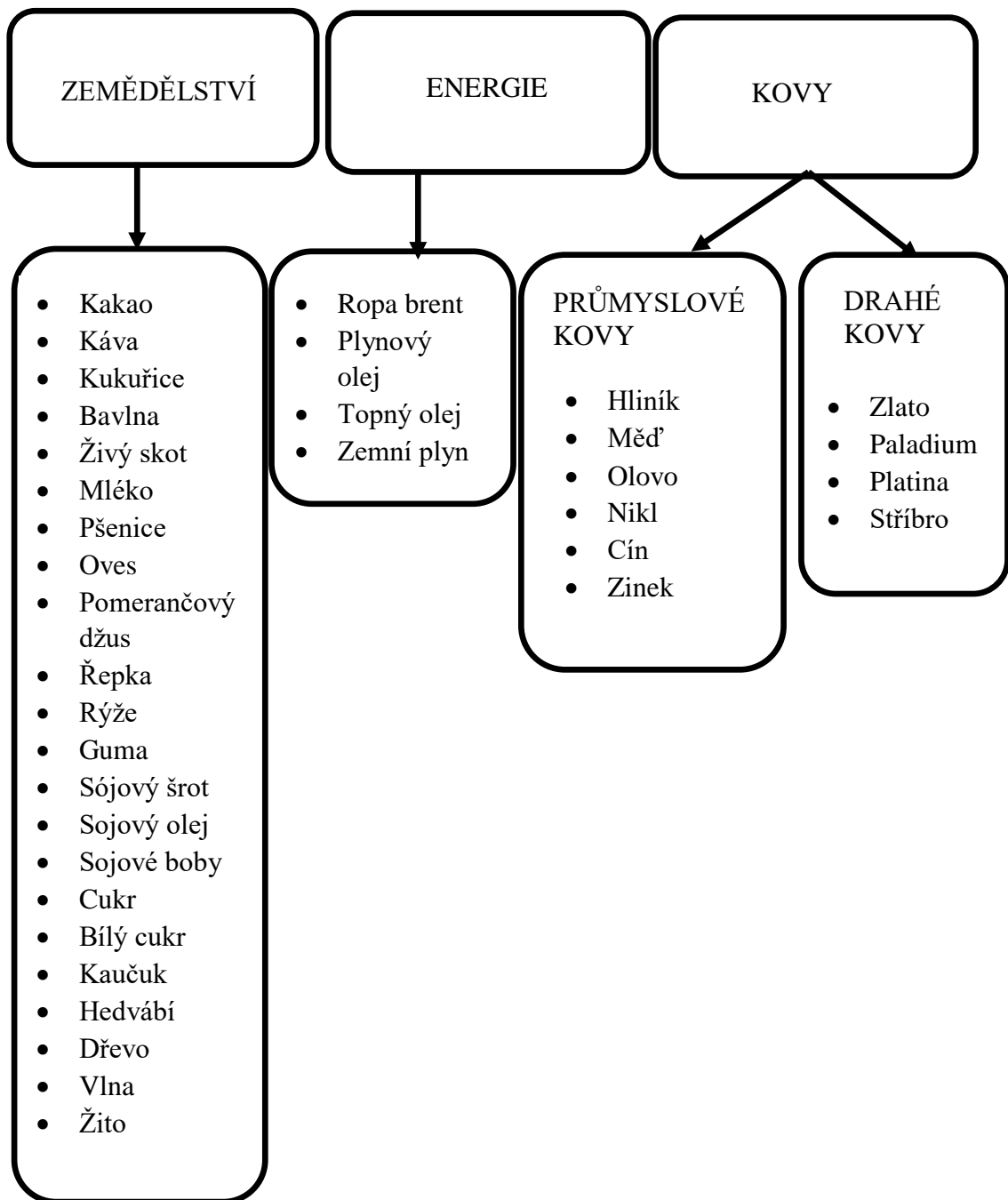
Shipman [36, str. 91] tvrdí, že: „*Investovat do komodit je skvělá věc, protože je velice jednoduché pochopit, do čeho ve skutečnosti investujete.*“ Komodity jsou totiž reálné a jsou hmatatelné. S komoditami se setkáváme každý den, ať už je spotřebováváme či nakupujeme. Jedná se o tak běžné věci jako je např. káva, maso, pšenice, kukuřice, ropa,... Ve většině publikací je komodita popsána jako zastupitelná surovina nebo zboží. Jedná se o to, že např. pšenice vypěstovaná v jedné zemi by měla být stejná jako vypěstovaná na druhém konci světa. Ale i tak se může kvalita v různých zemích lišit, je to dáno různými faktory jako je počasí, klimatické podmínky, atd. Pokud se s komoditou obchoduje na burze, musí splňovat určité požadavky a standardy.

Další definici komodit uvádí Rejnuš [31, str. 222], že „*Komodity lze charakterizovat jako stejnorodé, neboli zaměnitelné druhy zboží (především se jedná o suroviny či o výrobní polotovary), jež lze standardizovat a v návaznosti na to i obchodovat bez své fyzické přítomnosti.*“

Investoři si myslí, že správně rozdělili své jmění, když investovali své peníze do akcií, dluhopisů či nemovitostí. Komodity je často nezajímají, nebo se obávají rizika tohoto investování. V současné době se hranice mezi finančními a reálnými investicemi stále zmírňuje. Je to především tím, že se hledají stále nové způsoby financování a role komodit se stává čím dál zajímavější a žádanější.

Na obrázku č. 3 můžete vidět jedno z možných členění komodit, které je rozděluje na zemědělství, energii a kovy. Do kategorie zemědělství patří obiloviny, měkké komodity a hospodářská zvířata. Na zemědělské produkty je zaměřena tato práce, jelikož většinou jsou

rozebírány tvrdé komodity, jako jsou právě kovy či energetické komodity. Kovy se dále člení na průmyslové a drahé.

Obrázek 3: Rozdělení komodit

Zdroj: Upraveno dle [34]

V tabulce č. 1 jsou uvedeny jednotlivé skupiny komodit a na jaké burze se s těmito komoditami obchoduje.

Tabulka 1: Komodity obchodované na světových trzích

SKUPINA KOMODIT	KOMODITA	HLAVNÍ BURZA
ENERGIE	ROPA ZÁPADOTEXASKÁ	NYMEX
	ROPA BRENT	ICE
	ETHANOL	CBOT
	ZEMNÍ PLYN	NYMEX
	HEATING OIL	NYMEX
	GULF COAST GASOLINE	NYMEX
	RBOB GASOLINE	NYMEX
	PROPAN	PN
KOVY	URAN	NYMEX
	MĚĎ	CMX, LME
	ZLATO	LME
	STRĚBRO	LME
	PLATINA	NYMEX
	PALLADIUM	NYMEX
ZEMĚDĚLSKÉ PRODUKTY	KUKUŘICE	CBOT
	OVES	CBOT
	HRUBOZRNÁ RÝŽE	CBOT
	SÓJOVÉ BOBY	CBOT
	SÓJOVÉ MASO	CBOT
	SÓJOVÝ OLEJ	CBOT
	PŠENICE	CBOT
	KAKAO	NYBOT
	KÁVA	NYBOT
	BAVLNA	NYBOT
	CUKR	NYBOT
MASO A DOBYTEK	VEPŘOVÉ MASO	CME
	VEPŘOVÉ PŮLKY MRAŽENÉ	CME
	ŽIVÝ SKOT	CME
	TELATA	CME

Zdroj: [35, str. 24]

Komodity, se kterými se nejčastěji obchoduje, se dají rozdělit do 8 skupin:

1. Obilniny – kukuřice, pšenice, oves, ječmen.
2. Olejninny – sojové boby, sojový olej, sojový šrot, řepka.
3. Masa – hovězí na výkrm, hovězí na porážku, celí vepři, vepřové boky.
4. Drahé kovy – zlato, stříbro, platina, paladium.
5. Základní kovy – měď, olovo, zinek, hliník, cín, nikl.
6. Potraviny – káva, kakao, cukr, pomerančový koncentrát.
7. Vlákna – bavlna, dříví, vlna.
8. Energie – ropa, topný olej, benzín, zemní plyn, elektrická energie, emisní povolenky, topný olej, kerosen. [41]

Rogers [33, str. 54] vysvětluje jednotlivé možnosti jak využít výhodně rostoucí poptávky po komoditách, kromě nákupu samotné komodity.

1. Koupit akcie společností, které produkují suroviny, nebo těmto společností poskytují služby.
2. Investovat do země, která těží komodity.
3. Investovat do nemovitostí v oblastech a zemích bohatých na komodity.

2.2.1 Obchodované komodity a jejich marginy

„Za futures kontrakty, s pomocí kterých můžeme v komoditních trzích vydělávat peníze, nikdy neplatíme plnou částku. Díky principu zvanému pákový efekt můžeme komoditní futures kontrakt kontrolovat za minimální zálohu, zvanou margin.“ [26, str. 123]

Existují tři základní faktory, které určují, jak vysoké marginy budou na jednotlivé komodity.

- 1) Likvidita – dokonalá likvidita je, když pozice může být otevřena a uzavřena v jakékoliv situaci. Mezi nejlikvidnější komodity patří např. T-Bonds a různé indexy. Čím větší je likvidita, tím menší je riziko obchodování.
- 2) Volatilita – je to faktor, který udává, jak je daný trh živý a rychlý. Na živých trzích lze vydělat více peněz za menší časové období. Můžeme hodně peněz ztratit, když nebude obchodník jednat dostatečně rychle. Čím je trh volatilnější, tím je margin vyšší.

3) Možné cenové rozpětí – jedná se o rozdíl mezi cenami jednotlivých komodit během jednoho dne, tzv. volatilita dne. Různé trhy mohou mít různou výši marginů. V období nízké volatility může být margin nízký a naopak v období vysoké volatility je margin vyšší. V tabulce č. 2 můžete vidět ukázkou některých trhů s jejich marginy.

Tabulka 2: Zemědělské komodity a jejich margin

Komodita	Margin	Burza
Corn (kukuřice)	400 USD	CBOT
Weat (pšenice)	600 USD	CBOT
Soybeans (sojové boby)	1 200 USD	CBOT
Gold (zlato)	2 025 USD	NYMEX
Crude Oil (ropa)	4 050 USD	NYMEX

Zdroj: [26, str. 124]

2.3 BURZY

Je to zvláštní forma trhu, kde se střetává nabídka a poptávka. Jedná se o organizované uskupení lidí, kteří v daném čase a daným způsobem obchodují s určitými nástroji. Obchoduje se zde se zbožím, které není fyzicky přítomno. Základní charakteristikou burzy je, že je to místo realizace obchodu, je to organizovaná podoba trhu, jedná se o schůzku obchodníků a je to právnická osoba, která organizuje trh. Jsou zde určena přesná pravidla pro obchodování na burze a obchodovat může jen omezený okruh subjektů.

Burzy můžeme členit do dvou skupin: na burzy všeobecné, kde se obchoduje s více druhy zboží – CP, drahé kovy a burzy specializované na určitý druh zboží.

Tyto specializované burzy můžeme nadále členit na:

- a) burzy CP – na těchto burzách se obchoduje s CP kapitálového trhu,
- b) devizové – zde obchoduje s cizími měnami,
- c) komoditní (zbožové) – zde se obchoduje s ropou, zemním plynem, zemědělskými produkty – tímto typem burzy se budou dále zabývat i následující kapitoly.

Burzy můžeme třídit podle různých hledisek. Mezi nejdůležitější a nejvyužívanější dělení je podle předmětu burzovního obchodu, právní formy, technického hlediska či prostorového hlediska.

Podle předmětu obchodování můžeme rozlišovat tři základní druhy burzy:

Peněžní burza

Jedná se o nejznámější typ burz obecně. U tohoto typu burzy je možné nakupovat a prodávat akcie a další finanční deriváty. Burza cenných papírů Praha, New York Stock Exchange nebo Tokijská burza patří mezi nejznámější tohoto typu. Můžeme sem kromě burz CP zařadit i burzy derivátové, opční či devizové.

Komoditní burza

Na této burze se obchoduje s komoditami. Tyto obchody jsou podloženy reálnými aktivy. Mezi obchodované komodity na této burze patří např. zlato, stříbro, platina, ropa, plyn, zemědělské produkty (kukuřice, pšenice,...). Tento typ burz je podrobně probrán v následujících kapitolách.

Měnová burza

Měnová burza se také často nazývá FOREX a jedná se o obchody s měnami. Jedná se zde o spárování, tedy koupě jedné měny a prodej druhé měny. Představuje největší a nejlikvidnější trh na světě. Obchodování je zde možné 24 hodiny, což je hlavní výhodou tohoto typu obchodů. Jde o to, že v různých částech světa se obchoduje v jinou dobu, tedy vždy se obchoduje alespoň někde. Na obrázku č. 4 je vidět, jaké jsou jednotlivé hodiny obchodování jednotlivých burz. Výchozím časem je zde GMT+1, tedy Praha. Je vidět, že jednotlivé obchodní hodiny, se i v určitých časových pásmech překrývají. V tomto okamžiku překrytí obchoduje více účastníků, a tedy je zde předpoklad většího objemu obchodů.

23	24	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22			
										London																
																New York										
		Sydney																								
		Tokyo																								

Obrázek 4: Obchodní hodiny burz

Zdroj: [12]

2.3.1 Funkce burzy

Burza může mít své typické funkce, ale některé funkce se překrývají s funkcemi, které plní finanční trhy jako celek.

Alokační funkce – tato funkce je plněna v případě, že burza organizuje kromě sekundárního trhu i primární. A poté tedy jsou CP emitovány prostřednictvím této burzy, jak

primárního tak sekundárního trhu. Tedy jedná se o zabezpečení přesunu volných peněžních prostředků od investora k emitentovi.

Obchodní funkce - majitel určitého instrumentu ho může prodat, tedy je zde možnost neomezeně měnit majitele. Je to možnost, jak přeměnit určité instrumenty na hotovost.

Cenotvorná funkce – cena vytvořená burzou plní pouze informativní roli pro investory, emitenty, potenciaální investory, analytiky. Nemusí tedy být směrnou cenou pro obchody mimo burzu.

Funkce spekulace – jak je patrné z pojmu spekulace, jedná se o určitý odhad, jak budou dané okolnosti a faktory ovlivňovat cenu investičních instrumentů. Zde můžeme rozlišovat dvě skupiny spekulantů. Nejdříve se jedná o tzv. spekulanty „na býka“, kde je pro tyto spekulanty typické, že jsou v současné době optimističtí. Naopak negativní očekávání má druhá skupina „na medvěda“ a snaží se tedy CP, u kterých mají pocit, že kurz bude v budoucnu klesat, prodat.

2.3.2 Burzovní obchody

Jedná se tedy o prodej a nákup cenných papírů na burze a jednotlivé obchody můžeme dělit podle několika hledisek a to:

- z hlediska času,
- podle způsobu plnění,
- z hlediska úmyslů kontrahenta.

Jedno z nejvýznamnějších a nejdůležitějších členění je podle času. Toto členění můžeme dále dělit na obchody promptní a termínované.

Promptní obchody se uskutečňují v reálném čase a obchoduje se zde se zbožím, které existuje v okamžiku uzavírání obchodu. Tedy jedná se o obchody s reálným zbožím. Termínované obchody jsou se zbožím, které v daném čase ještě neexistuje a smlouva je tedy uzavírána předem za dohodnutou cenu.

Podle způsobu plnění se obchody dále člení na přímé obchody a uspořádací obchody. A z hlediska posledního členění podle úmyslů, můžeme obchody členit na efektivní obchody a diferenční obchody.

2.4 KOMODITNÍ BURZY

„Komoditní burza je v podstatě místo, na kterém se za striktního dohledu kontrolních orgánů provádějí jednotlivé obchody.“ [26, str. 34] Pokud má někdo zájem komoditu, nebo-li komoditní futures kontrakt koupit či prodat, postupuje následujícím způsobem:

- a) musí kontaktovat svého brokera,
- b) zadá brokerovi příkaz k nákupu či prodeji,
- c) broker předá příkaz elektronicky či telefonicky na obchodní parket,
- d) brokerův člověk provede zadaný příkaz týkající se komodit.

Ve světě existuje celá řada komoditních burz, kdy cílem je poskytnout prostředí pro uskutečňování příslušných obchodů s komoditami. Na komoditních burzách může obchodovat téměř každý, avšak pouze prostřednictvím brokera či brokerové společnosti.

Mezi hlavní orgány komoditní burzy patří:

- valná hromada,
- burzovní komora,
- generální sekretář,
- členové burzy,
- burzovní výbory,
- statut burzy.

2.4.1 Obchodování na komoditních burzách

Existuje celá řada faktorů, které ovlivňují rozhodnutí obchodníka, zda určité komodity nakupovat či prodat. Jedná se například o to, jaké je počasí, v jaké fázi měsíce zrovna jsme, jaká je inflace, jaké jsou zprávy at' už ve světě i u nás. Přesto jsou i obchodníci, kteří na tyto faktory ohled neberou a rozhodují se podle vlastního uvážení.

Obchodování na burze je ovlivněno tím, jaké jsou zájmy jednotlivých subjektů, může se jednat o:

- oficiální pozorovatelé na burzách reprezentují veřejnost a monitorují aktivitu brokerů a jiných,
- zúčtovací banky si hlídají své brokerské firmy,

- brokerské firmy hlídají brokery,
- brokeři hlídají účty obchodníků,
- obchodníci sledují pohyby svých peněz. [1]

2.5 KOMODITNÍ BURZY V ČR

Oproti burzám ve světě komoditní burzy v České republice nemají dlouhou historii a zároveň nedosahují výrazných obchodních výsledků, tedy zde není dostatečný prostor pro spekulace. Můžeme to vidět například v tom, že některé komoditní burzy obchodují jen několik dní v měsíci. Ani rozsah obchodovaných komodit není příliš široký, jedná se většinou o průmyslové, agrární či dřevařské komodity. I přesto je zde několik komoditních burz, které jsou následně krátce představeny. Jedná se o Komoditní burzu Praha, Energetickou burzu Praha, HRAPRAKO, ČMKBK a Komoditní burzu Říčany.

KBP - Komoditní burza Praha

Komoditní burza Praha byla založena sepsáním zakladatelské smlouvy 21. 6. 2002 a sídlo má v Praze. Již od svého založení se specializovala na zemědělské komodity. Dříve bylo obchodování rozděleno do čtyř sekcí (Živočišná sekce, Jateční sekce, Rostlinná sekce a krmiva). Valná hromada a burzovní komora jsou základní orgány KBP.

Nyní jsou zde tři sekce, do kterých jsou komodity rozděleny:

- 1) sekce dříví a dřevní hmoty,
- 2) sekce agrárních komodit – v současné době se v této sekci neobchoduje, obchodování zde probíhá elektronickou formou,
- 3) sekce průmyslových a ostatních komodit.

Formy uzavírání obchodů:

- obchody s efektivním zbožím – promptní a dodávkové,
- termínové obchody – tvořeny spekuláčními, diferenčními, opčními, stravnými a arbitrážními, přímými termínovými, hedgingovými a prolongačními obchody,
- pomocné obchody – pojišťovací, skladovací, přepravní, zasilatelské obchody.

Postup při burzovních obchodech na této burze, je následující:

- 1) *Zájemce o obchodování (klient) si vybere dohodce KBP.*
- 2) *S dohodcem uzavře Smlouvu o zprostředkování – přílohou jsou Obchodní podmínky dohodce a Žádost o registraci zájemce. Společně nastaví pravidla pro bezpečnou elektronickou komunikaci (číselné kódy, elektronické podpisy apod.)*
- 3) *Dohodce zaregistruje klienta v obchodním systému KBP.*
- 4) *Dohodce na základě pokynů zájemce (klienta KBP) zpracovává nabídky a protinabídky klientů a zajišťuje informační servis.*
- 5) *V případě uzavření obchodu je vydán KBP Závěrkový list, který je kupní smlouvou mezi prodávajícím a kupujícím. [19]*

PXE – Energetická burza Praha

PXE (Power Exchange Central Europe) byla založena Burzou cenných papírů Praha roku 2007. Je tedy její dceřinou společností a sídlo má v Praze. Byla založena jako specializovaná burza se zaměřením na elektrickou energii. Nejdříve se jednalo o obchody pouze s českou elektřinou. Následně docházelo i k obchodům s maďarskou a rozšíření o obchody s českým plynem. Slouží k obchodování s elektrickou energií a zemním plynem. Elektrickou energii nabízí koncovým zákazníkům prostřednictvím elektronické aukce.

Základní principy a aspekty obchodování na PXE:

- *obchodování s elektrickou energií v podobě komoditních futures,*
- *obchodování se zemním plynem v podobě komoditních futures (ve spolupráci se společností CEGH),*
- *pořádání elektronických aukcí pro nákup elektrické energie koncovými spotřebiteli z řad obcí a firem. [29]*

HRAPRAKO komoditní burza

Tato burza byla založena v listopadu 2006 a zapsána do obchodního rejstříku 5. 4. 2007 a má sídlo v Olomouci. Název této společnosti je složením počátečních písmen zakládajících společností HRAMAX, s.r.o., PRAKOV, s.r.o. a KOVMAT TRADE s.r.o.

Obchodované komodity na této burze jsou např.:

- *nerostné suroviny,*

- kaustobiolity,
- metylester řepkového oleje, řepka olejka technická,
- bramborový škrob, škrob obilný,
- olejiny, obiloviny, rostlinné oleje,
- atd. [14]

Obchodování na této burze může být provedeno prostřednictvím několika druhů burzovních obchodů:

- obchody s efektivním zbožím – tvořeny dodávkovými a promptními obchody s komoditami,
- termínové obchody s komoditami – tvořeny komoditními deriváty,
- pomocné obchody – souvisí s komoditami - pojistné smlouvy, smlouvy o přepravě věci, zasilatelské smlouvy a smlouvy o uskladnění.

ČMKBK – Českomoravská komoditní burza Kladno

Tato burza byla založena v roce 1994 podle zákona o komoditních burzách č. 229/1992 Sb. a do obchodního rejstříku byla zapsána v roce 1995. Jedná se o klíčovou burzu v oblasti komoditního obchodu. Činnosti této burzy jsou obchody a služby. Obchody jsou zde rozděleny do několika sekcí: dřevařská burza, energetická burza, průmyslové komodity, agrární sekce a burza odpadů. Předmětem burzovních obchodů jsou následující komodity:

- a) dřevo, dřevní hmota, řezivo, konstrukční a obalové materiály na bázi dřeva a dřevěných odpadů,*
- b) nerostné suroviny včetně upravených rud, nerud a paliv,*
- c) vláknina, papír a výrobky z papíru,*
- d) produkty koksovacích pecí a rafinerského zpracování ropy,*
- e) chemické výrobky a chemická vlákna,*
- f) konstrukční a obalové materiály na bázi pryže, plastů, skla, keramických hmot a betonu,*
- g) základní kovy a jejich slitiny včetně hutních výrobků,*

h) kovové konstrukční materiály, výrobky z drátů, spojovací materiály, řetězy, armatury, ložiska,

ch) odpady a druhotné suroviny,

i) polotovary a výrobky nabízené a poptávané Správou státních hmotných rezerv,

j) polotovary a výrobky zhotovené ze surovina a materiálů, které jsou uvedeny výše,

k) elektrická energie,

l) produkty rostlinné a živočišné výroby, popřípadě produkty vzniklé jejich zpracováním, jakož i výrobky používané v souvislosti s jejich výrobou, přemísťováním, zpracováním nebo prodejem,

m) povolenky na emise skleníkových plynů,

n) zdravotnické materiály. [42]

Obchodovat zde mohou členové burzy nebo osoby s určitým oprávněním, které se vztahuje k další výrobě či zpracování zboží, které bylo předmětem burzovního obchodu. Pokud osoba není členem burzy, tak obchod uzavírá s pomocí dohodce na základě zprostředkovatelské smlouvy. Všechny obchody na této burze jsou na základě burzovních pravidel.

Komoditní burza Říčany

Tato burza vznikla 14. 4. 2008 a jejím primárním zaměřením jsou obchody s feroslitinami a legovacími kovy. Je zde možné nakupovat za skutečné tržní ceny a mezi další bezplatné nadstandardní služby patří např. záruka včasného uhrazení na burze prodaného zboží, záruka řádného dodání na burze koupeného zboží. Mezi výhodu této burzy patří, že na sekundárním trhu je možné sjednat odloženou platbu na 30, 60, 90 nebo 120 dní. „Na komoditní burze Říčany mohou obchodovat pouze její členové. Zájemci, kteří se nechtějí stát členem, mohou využít stávající členy jako „zprostředkovatele“ burzovních obchodů.“ [20]

2.6 Světové komoditní burzy

Komoditní burzy ve světě, jak již bylo zmíněno, mají mnohem delší historii i velikosti obchodů. Nejdříve jsou zde zmíněny důležité světové komoditní burzy a ty nejznámější a pro tuto práci z hlediska zemědělských komodit nejdůležitější, budou stručně popsány. V tabulce č. 3 jsou nejdříve přehledně rozděleny na mezinárodní a burzy USA.

Tabulka 3: Nejvýznamnější burzy

USA	CBOT	CHICAGO BOARD OF TRADE	Kukuřice, sójové boby, jídlo a olej, pšenice, oves, hrubá rýže, olejnate semeno
	CME	CHICAGO MERCANTILE EXCHANGE	Skot, kukuřice, oves, sójové boby, pšenice
	NYMEX	NEW YORK MERCANTILE EXCHANGE	Ropa, zemní plyn a další energetické produkty, drahé a průmyslové kovy
	NYBOT	NEW YORK BOARD OF TRADE	Kakao, káva, cukr, bavlna, pomerančový džus
	ICE	INTERNATIONAL EXCHANGE	Cukr, kakao, káva, bavlna
MEZINÁRODNÍ	LIFFE	LONDON INT'L FINANCIAL FUTURES & OPTIONS EXCHANGE	Kakao, káva, cukr, pšenice
	LME	LONDON METAL EXCHANGE	Průmyslová ocel
	IPE	INTERNATIONAL PETROLEUM EXCHANGE (LONDON)	Ropa a jiné energetické produkty
	TCE	TOKYO COMMODITY EXCHANGE	Stříbro, zlato, platina, ropa, benzín, kaučuk, paladium, sójové boby, kukuřice, cukr,...

Zdroj: Zpracováno dle [33]

CBOT – CHICAGO BOARD OF TRADE

Obchodní burza Chicago byla založena roku 1848, aby bylo zajištěno společné tržiště. Tuto burzu založilo 82 chicagských obchodníků v místním obchodě s moukou a byla první komoditní burzou ve Spojených státech.

Spojením Chicago Mercantile Exchange a Chicago Board of Trade v roce 2007 vznikla největší a nejrozmanitější burza. Nejdříve se na této burze obchodovalo s komoditami, jako je kukuřice, sojové boby, obilí a další. Aby bylo možné obchodovat s komoditami, které nelze dlouho skladovat, objevily se tzv. futures kontrakty. [35][1]

ICE – INTERNATIONAL EXCHANGE

Jedná se o novější burzu v USA založenou v roce 2000, která se zaměřuje na mimoburzovní obchody s komoditními futures. Obchoduje s komoditami jako cukr, káva, kakao, bavlna i finančními futures kontrakty na index Russell 2000 a index U.S. Dollar. [13]

NYMEX – NEW YORK MERCANTILE EXCHANGE

Obchodu burza New York. Burza byla založena manhattanskými obchodníky s mléčnými výrobky. Jedná se o největší světovou komoditní burzu obchodující především s energií a drahými kovy. NYMEX a COMEX jsou dvě části, prostřednictvím kterých probíhá na této burze obchodování. Zatímco NYMEX je zaměřeno na obchodování s platinou, paladiem a energií, tak COMEX obchoduje s ostatními kovy. Komodity, se kterými se zde obchoduje, jsou např. ropa, plyn, elektřina, zlato, stříbro, topný olej, hliník, platina.

LME – LONDON METAL EXCHANGE

Jedná se o světový trh týkající se obchodování s průmyslovými kovy. Tato burza byla založena v roce 1877. Postupně rozšiřovala svou nabídku o kobalt a molybden. Také nabízí obchody s dalšími komoditami, jako jsou hliník, slitiny hliníku, mědi, olova, niklu, cínu a zinku. [23]

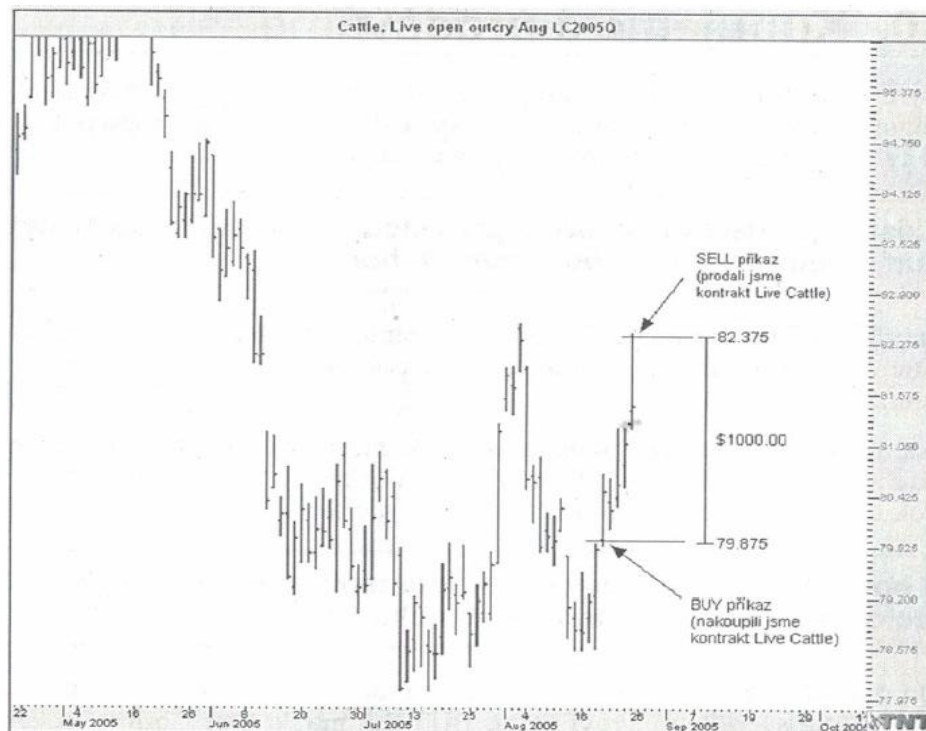
TOKYO COMMODITY EXCHANGE

Tato burza vznikla v roce 1984. Jedná se o spojení burzy Tokyo Textile Exchange, Tokyo Rubber Exchange a Tokyo Gold Exchange. Takto spojené burzy spojené pod názvem Tokyo commodity Exchange obchodovali především se stříbrem, zlatem, platinou či kaučukem. Postupně rozšiřovali obchodování o ropu, benzín nebo paládium. Zemědělské komodity jako sójové boby, kukuřice či cukr začaly být nabízeny od roku 2013. [39]

3 METODY INVESTOVÁNÍ DO KOMODIT

Investování do komodit se v poslední době stává stále více oblíbeným způsobem investování. Jak již bylo řečeno v předchozích kapitolách, je to způsobeno hledáním nových způsobů, jak investovat a zhodnocovat finanční prostředky. V této kapitole jsou popsány možné investiční způsoby, jak být součástí komoditního trhu. U jednotlivých možností jsou samozřejmě určité výhody i nevýhody spojené s investováním. Většina těchto možností je podle Fabozziho [7, str. 549].

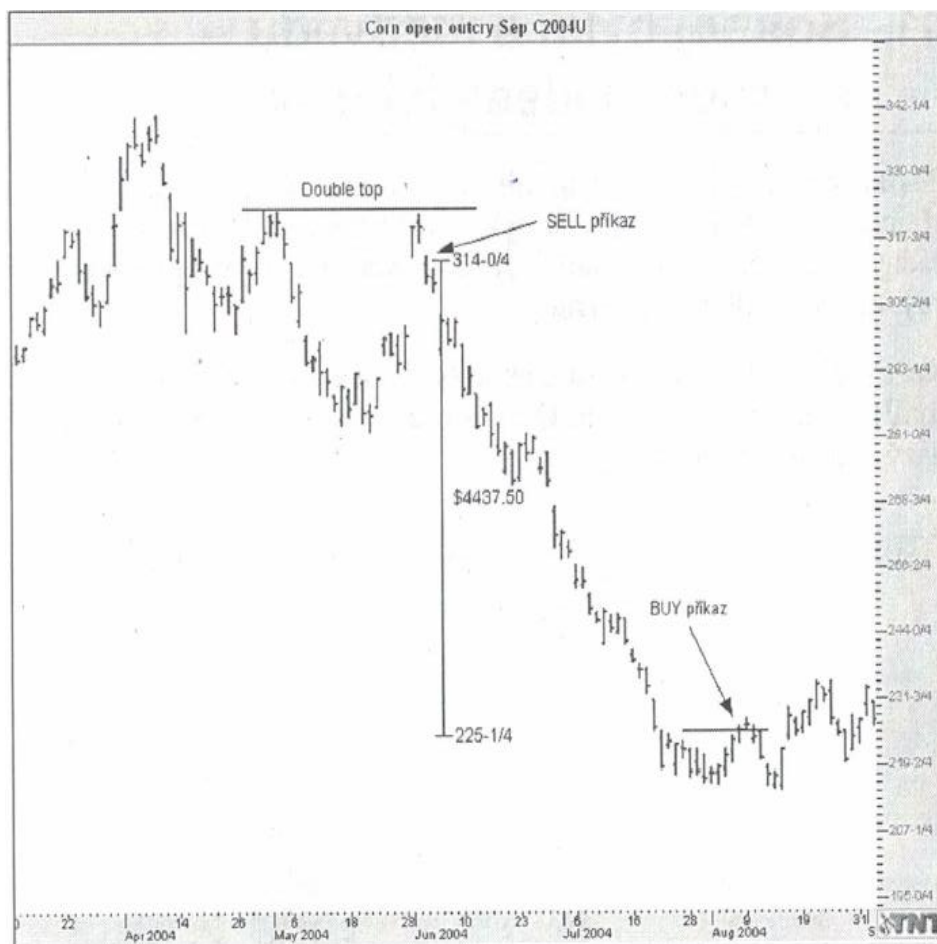
Investor by si měl před vstupem na trh uvědomit, do jaké komodity chce investovat, jakým způsobem a také jaké nástroje pro danou komoditu využije. Aby investor vstoupil na trh, jsou zde dvě základní pozice, jak to uskutečnit. Jedná se o dlouhou a krátkou pozici (long a short position). V případě dlouhé pozice jde o nákup kontraktu, tedy očekává se růst ceny. U krátké pozice se jedná o prodej, tedy očekávání, že cena bude klesat. Do dlouhé pozice se vstupuje pomocí příkazu BUY a uzavření pozice je příkazem SELL. Na obrázku č. 5 je vidět long pozice, kdy při menší ceně nakupujeme (BUY) a prodáváme za vyšší cenu (SELL).

Obrázek 5: Long position

Zdroj: [26]

A na obrázku č. 6 je vidět pozice short. Kdy kontrakt prodáváme, aniž bychom ho museli vlastnit. Tedy předpokládáme, že cena zde bude klesat a tím vyděláme. Jde zde o tzv. „půjčení kontraktu“. Chceme prodat něco, co v současné době nemáme za současnou cenu. Tedy si to vypůjčíme s tím, že to poté vrátíme. Tedy v této pozici nejdříve prodáme (SELL) a poté kupujeme (BUY).

Obrázek 6: Short position

Zdroj: [26]

3.1 Přímý nákup komodit

Jednou ze základních možností, jak investovat na komoditním trhu, je přímý nákup komodit ve fyzické podobě. Nevýhodou této metody jsou vedlejší náklady spojené s uskutečněním obchodu. Jedná se hlavně o náklady na skladování, přepravu či určitý druh pojištění. Tento způsob obchodování je tedy výhodný spíše pro komodity, jako jsou drahé kovy, které nejsou náročné na skladování jako např. ropa, kukuřice, pšenice, atd.. Je to také způsobeno tím, že některé burzy mají stanovený minimální objem uskutečněného obchodu.

Dalším problémem toho způsobu investování je, že samotné držení těchto komodit nepřináší investorovi žádný výnos. Komodita přinese určitý výnos, až při jejím prodeji. Ovšem při prodeji mohou nastat určité komplikace. Jedná se především o to, že obchod nelze uskutečnit ihned, kdy o to má investor zájem, ani třeba za cenu, kterou si představoval.

Asi jedním z nejlepších způsobů, jak využít této metody, jak již bylo řečeno, je investovat do drahých kovů. V případě zlata se jedná o různé možnosti, jak ho pořídit. Může mít formu cihliček, šperků, prutů, mincí...Tedy je to výhodné i pro menší investory, kteří nemají velké skladovací prostory a mohou si koupit jen pár mincí či jiné formy zlata. Například u mincí se nejedná pouze o fyzické držení zlata, ale také může mít pro investora sběratelskou hodnotu, a tedy i v případě následného prodeje, pro něj může mít větší hodnotu než jen tu fyzickou. Další výhodou zlata je, že v ČR se neplatí DPH.

3.2 Akcie společnosti spojenými s komoditami

Dalším a pravděpodobně nejvíce používaným způsobem investování na komoditních trzích především v minulosti je nákup akcií společností, které se věnují výrobou, zpracováním či dodáváním určitého druhu komodit. Příkladem může být, že pokud by investor chtěl investovat do energetického průmyslu, tak by si nakoupil např. akcie společnosti ČEZ v ČR. Cena těchto akcií bývá většinou spojena s vývojem ceny elektřiny, která ovlivňuje zisk společnosti.

Toto však nemusí být pravidlem, existují i situace, kdy se cena nevyvíjí stejně jako cena komodity dané společnosti. Cena může být závislá na řadě faktorů, které musí investor před zahájením investice důkladně zvážit. Jsou zde různá rizika, která musí brát v úvahu. Jedná se např. o politické změny, měnové riziko, nebo také působení inflace, což působí na celý trh. Další rizika jsou spojena s konkrétní firmou, do které se rozhodne investovat. Může to být riziko spojené s dodavateli, nebo když na trh vstoupí nová firma s podobným zaměřením, tak je tu jistá konkurence a také to je možné špatným vedením společnosti. Tedy investice uskutečněná nepřímou formou, prostřednictvím akcií nemusí vždy odpovídat vývoji komoditního trhu.

Jako každý způsob investování má i tyto řadu výhod i nevýhod. Mezi výhody patří poměrně vysoká likvidita, přístup k informacím, jelikož informace o společnostech, do kterých je možné investovat, jsou veřejné a snadno k dispozici. A nevýhodou, jak již bylo řečeno je, že vývoj cen akcií nemusí být shodný s vývojem trhu. Na cenu akcií působí řada faktorů (politická situace, inflační riziko, ...).

3.3 Komoditní indexy

Třetí možností jak obchodovat s komoditami, je využití komoditních indexů, které mohou být zaměřeny na celý komoditní trh, nebo pouze na jednotlivé komodity. Komoditní index si investor může vybírat podle toho, jak odpovídá jeho požadavkům na zastoupení jednotlivých komodit. Rozdíl mezi index, které se zaměřují na více komodit, není pouze v odlišných aktivách, které obsahuje, ale také jakou mají jednotlivá aktiva váhu právě v tomto indexu.

Mezi nejvýznamnější komoditní indexy patří:

CRB Index (Komoditní index Reuters/Jefferies)

Jedná se o komoditní ukazatel a funguje podobně jako akciové indexy. Jednotlivé komodity jsou pravidelně monitorovány Úřadem pro výzkum komodit. Je to důležité pro zjištění informací o cenových pohybech jednotlivých komodit. V roce 2005 bylo v indexu těchto 19 komodit: hliník, kakao, káva, měď, kukuřice, bavlna, zlato, topný olej, vepřové boky, ropa, hovězí dobytek, stříbro, zemní plyn, nikl, pomerančový džus, sójové boby, cukr, bezolovnatý benzin a pšenice. Největší podíl mají zemědělské produkty, které tvoří 41 %, dále energie 39 %, průmyslové kovy 13 % a 7 % zastoupení mají drahé kovy.

Tento index funguje od roku 1957, tedy je jedním z nejstarších komoditních indexů a i v současné době je brán jako hlavní barometr komoditních trendů. Každých 5 let se mění složení a váhy jednotlivých komodit, které jsou součástí tohoto indexu. Poskytuje nám odhad cen a nabízí investorům velmi účinnou a efektivní možnost jak dosáhnout zisku. Jedná se o velmi užitečný nástroj, který pomáhá investorům, kteří nemají znalosti či čas, aby se zabývali jednotlivými komoditami.

DJ-AIGC Index (Dow Jones – AIG komoditní index)

Cílem tohoto indexu je určit, jak jsou jednotlivé diverzifikované skupiny komodit důležité a jaký je jejich ekonomický význam. Vše je ovlivněno různými faktory a váženou produkcí dat amerického dolaru za posledních 5 let. Součástí tohoto indexu je těchto 20 komodit: hliník, kakao, káva, měď, kukuřice, bavlna, zlato, topný olej, vepřové boky, ropa, hovězí dobytek, stříbro, zemní plyn, nikl, pomerančový džus, sójové boby, cukr, bezolovnatý benzin, pšenice a ropa. Jako CRB Index je tento index vhodný pro investory, kteří nemají čas a znalosti zabývat se všemi komoditami.

S&P GSCI (Goldman Sachs Komoditní index)

Jedná se o index, jehož složení je založeno na vážení světového množství produkce jednotlivé komodity. Tento index zahrnuje těchto 24 komodit: hliník, kakao, káva, měď, hovězí dobytek, stříbro, zemní plyn, nikl, kukuřice, bavlna, zlato, topný olej, vepřové boky, ropa, ropa Brent, plynový olej, červená pšenice, sójové boby, cukr, bezolovnatý benzin, pšenice, ropa, krmivo pro dobytek a olovo. Nevýhodou tohoto indexu je, že je příliš zaměřený na energetický sektor. [36]

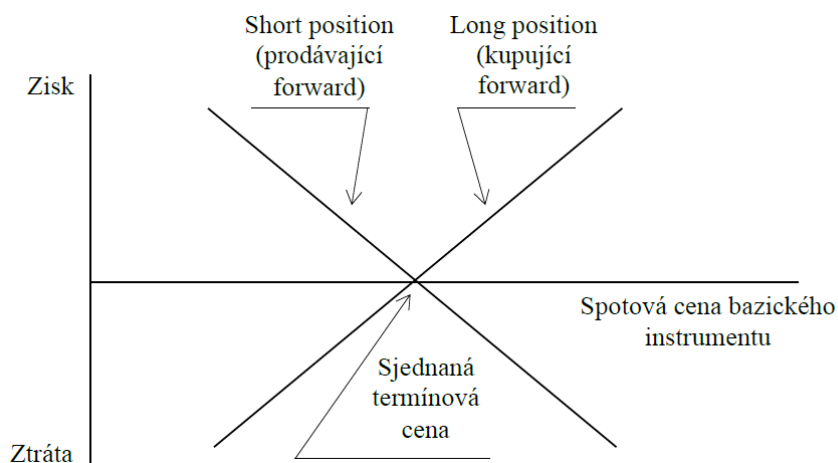
3.4 Komoditní forward

Jedná se o smluvní termínové kontrakty. Tyto kontrakty spočívají v nákupu či prodeji sjednaného množství určité komodity. A tyto kontrakty budou v předem dohodnutém, pevném termínu za forwardovou cenu vypořádány. Důležité u tohoto způsobu investování je tento závazek dodržet. Jedná se o obchody, které jsou nestandardizované a nejsou burzovně obchodovatelné. Tyto kontrakty je dobré využít jako přecházení rizika spojeného s možným negativním vývojem cen určité komodity, nebo také jako určitá forma spekulace.

Jde o dohodu mezi kupujícím a prodávajícím. Kdy kupující je v „long position“ tedy v dlouhé pozici, kdy uzavřením tohoto obchodu se chrání před možným zvyšováním cen v budoucnosti. Naopak pokud by byl tento kupující v roli spekulanta, tak bude doufat, že cena dané komodity poroste.

Prodávající je v „short position“, tedy krátké pozici a tímto způsobem se chrání naopak oproti kupujícímu proti poklesu ceny dané komodity. Jak tomu bylo i u kupujícího i prodávající může kontrakt sjednat za účelem spekulace a v tomto případě bude spekulovat na pokles ceny.

Aby se zjistil zisk či ztráta u kupujícího i prodávajícího, je nutné porovnat termínovou cenu s cenou dané komodity v okamžiku vypořádání. Kupující se nachází v zisku, pokud tržní cena podkladového aktiva je vyšší než forwardová cena a prodávající je tedy ve ztrátě a naopak. Na obrázku č. 7 můžete vidět, možné dosažené výsledky pro určité pozice termínového kontraktu.

Obrázek 7: Zisk a ztráta plynoucí z dlouhé a krátké pozice

Zdroj: [44]

Kupující a prodávající si mohou sjednat podmínky, jaké chtějí. Ať už se jedná o cenu, objem transakce, datum plnění, způsob vypořádání, pokuty za porušení podmínek a další. To je jednou z hlavních výhod této možnosti investování. Kontrakt nemůže být převeden na třetí osobu či zrušen, pokud se tak předem domluvili ve smlouvě, což je považováno za nevýhodu tohoto způsobu obchodování. Další možnou nevýhodou je zde riziko, že kupující či prodávající nedodrží svůj závazek.

3.5 Komoditní futures

Jsou to termínové instrumenty, se kterými se obchoduje na specializovaných komoditních burzách. Jsou ve své podstatě podobné forwardům. Na promptních burzách se s komoditami obchoduje zcela výjimečně vzhledem k možným komplikacím se skladováním, dopravě, atd. Tedy do značné míry tyto promptní burzy nahrazují právě komoditní futures.

Jedná se o dohodu mezi kupujícím a prodávajícím, která je závazná. Jde o nákup či prodej určitého aktiva za předem dohodnutých podmínek. Tyto obchody jsou standardizované, jsou tedy obchodovatelné na burze. Definovat futures lze: *„Jako pevnou dohodu mezi dvěma stranami, z níž plyne právo a zároveň povinnost koupit nebo prodat ve stanoveném, standardizovaném termínu v budoucnosti standardizované množství podkladového aktiva, a to za předem stanovenou termínovou (futures) cenu.“* [44]

Předmětem tohoto způsobu obchodování jsou zejména zemědělské komodity (káva, živý skot, sója, oves, kukuřice,...), drahé kovy (stříbro, zlato, platina, palladium), průmyslové kovy (hliník, zinek, měď) a energetické komodity (zemní plyn, benzín, ropa, topný olej). [18, str. 311]

Každý kontrakt má přesné náležitosti, které můžeme najít na webových stránkách jednotlivých komoditních burz. Nejdůležitější je sledovat poslední den obchodování a den upozornění. Den upozornění znamená den, kdy bude investor upozorněn, že pokud v nejbližší době kontrakt neprodá někomu jinému, bude muset převzít či dodat fyzické plnění kontraktu. Tedy pokud investor nechce fyzické plnění kontraktu, musí včas uzavřít svou pozici. A poslední den obchodování je den, kdy investor má poslední možnost daný kontrakt prodat někomu jinému. [26]

Každý komoditní futures obchod obsahuje 4 základní standardy:

1. Množství – kolik dané komodity bude koupeno nebo prodáno. Jeden kontrakt vždy znamená například 5 000 bušlů kukuřice, 1 000 barelů ropy, 25 000 liber mědi nebo 100 trojských uncí zlata.
2. Popis – například topný olej se odlišuje od ropy nebo zemního plynu; kontrakt kukuřice je jiný než pro sojové boby, popis je rozlišuje a upřesňuje
3. Datum a místo dodání – kde prodejce dodá komoditu a kupec si ji vyzvedne: topný olej dorazí do newyorského přístavu každý měsíc v roce, ale pšenice může být dodána jen v březnu, červenci, září nebo v prosinci
4. Platební podmínky – platí se vždy hotově a na konci každého dne jsou sečteny zisky a ztráty z každého kontraktu

3.6 Komoditní swapy

Swapy představují také možnost jak investovat do komodit. Jsou burzovně neobchodovatelné, jde o individuální nástroje obchodované na OTC trzích. Jedná se o pevné zajištění nákupní /prodejní ceny mezi dodavatelem a odběratelem. I jako ostatní možnosti investování, lze swapy využít jako nástroj pro spekulování.

Podle Jílka [18, str. 424], je komoditní swap: „*Na výměnu pevných či dosud neznámých částek hotovosti za komoditní nástroje k určitým datům v budoucnosti.*“

Částku, která je vypočítána, ve většině případů platí ten, kdo se v daný okamžik nachází v nevýhodné pozici. Při zvýšení či snížení ceny komodity, komoditní příjemce či plátce platí rozdíl mezi touto změněnou cenou a pevnou částkou, druhému z účastníků.

Mezi výhody této možnosti patří, že kontrakty jsou uzpůsobeny potřebám každé strany. Což také vede k určité nevýhodě, kdy je zde riziko, že protistrana nesplní své závazky.

3.7 Komoditní opce

Mezi základní druhy opčních instrumentů patří tzv. „kupní opce“ či „prodejní opce“. Jedná se tedy o to, zda je s jednotlivými opčními instrumenty spojeno kupní či prodejní právo.

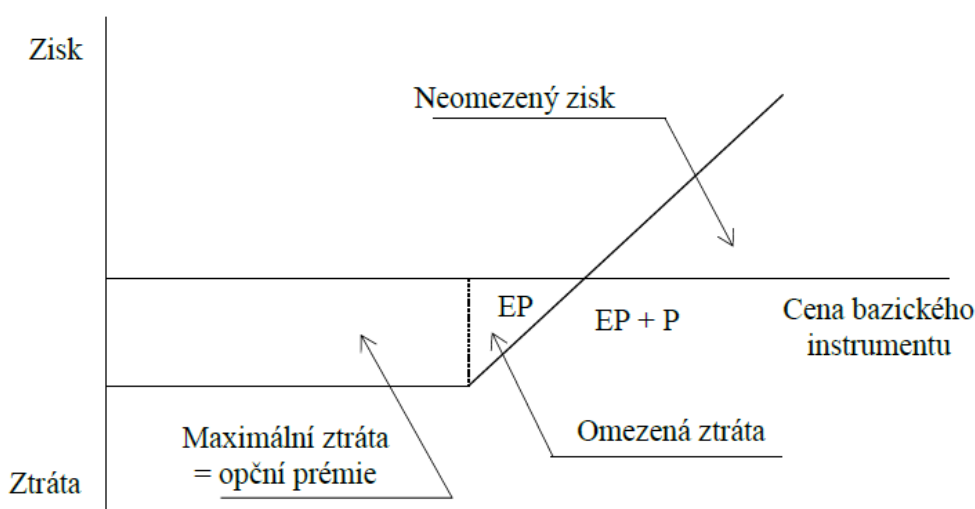
Kupní opce (call) jsou opce na koupi podkladového aktiva. Držitel opce zde může být buď v dlouhé, nebo krátké pozici. Držitel opce v dlouhé pozici má právo, nikoli povinnost, vyžádat od prodejce opci a tento prodejce je tedy v krátké pozici.

Prodejní opce (put) představují právo na prodej podkladového aktiva. V dlouhé pozici je opět držitel opce a právo, nikoli opět povinnost, ve stanovené lhůtě prodat za předem stanovenou cenu toto aktivum prodejci v krátké pozici.

Komoditní opce se obchodují smluvně či na opčních komoditních burzách. Často bývají vypořádány spíše finančně než fyzicky.

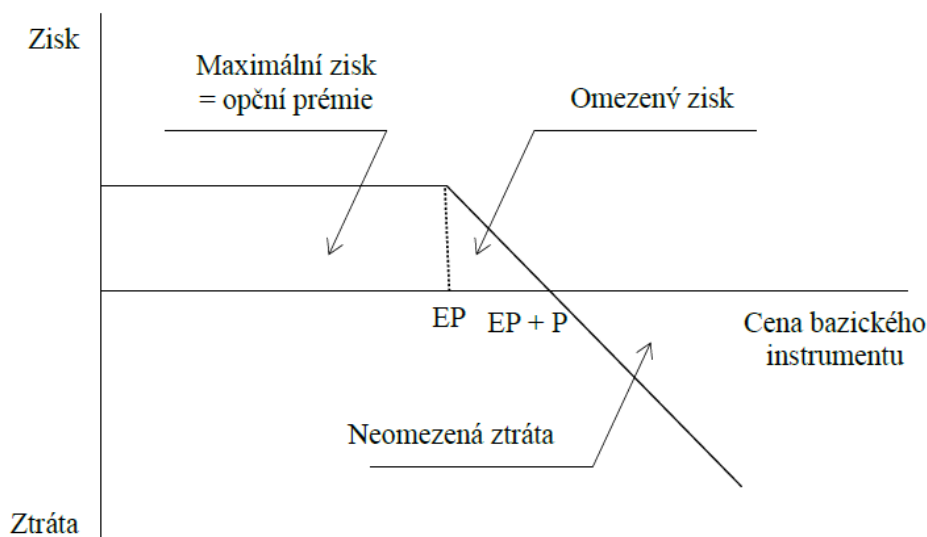
Prodávající opce má tedy povinnost prodat či koupit aktivum za daných podmínek a kupující si může rozhodnout, jestli bude požadovat plnění či od obchodu ustoupí. Za toto právo je prodávajícímu placena tzv. opční prémie.

Na obrázku č. 8 je ukázka, jak vypadá zisk a ztráta kupujícího call opce v long call pozici a na obrázku č. 9 je vidět zisk a ztráta prodávajícího call opce v short call pozici.

Obrázek 8: Zisk a ztráta kupujícího call opce v long call pozici

Zdroj: [44]

Obrázek 9: Zisk a ztráta prodávajícího call opce v short call pozici

Zdroj: [44]

V tabulce č. 4 jsou přehledně znázorněny maximální zisky a ztráty u opce u jednotlivých pozic.

Tabulka 4: Maximální zisky a ztráty u opce

Subjekt	Kupní opce (call option)		Prodejní opce (put option)	
	Maximální zisk	Maximální ztráta	Maximální zisk	Maximální ztráta
Kupující opci	Neomezený	Cena opce	Realizační cena snižená o cenu opce	Cena opce
Prodávající opci	Cena opce	Neomezená	Cena opce	Realizační cena snižená o cenu opce

Zdroj: [30]

3.8 Komoditní podílové fondy

Nákup podílových listů komoditního podílového fondu je další možností jak investovat. Podílové fondy jsou soubory majetku, patřící podílníkům příslušného podílového fondu a nemají vlastní právní subjektivitu. Můžeme rozlišovat uzavřené a otevřené fondy.

Uzavřené fondy – je zde stanoven minimální počet vydaných podílových listů a doba, po kterou budou podílové listy vydávány. Podílník nemá nárok na zpětný odkup těchto podílových listů.

Otevřené fondy – není zde omezen počet vydaných podílových listů. Podílník má právo na zpětný odkup svého podílu.

Pro drobného investora je výhodnější investovat do otevřených fondů, právě kvůli možnému zpětnému odkupu na konci každého obchodního dne.

Komoditní podílové fondy investují kromě komodit i do akcií či dluhopisů komoditních firem. Aby společnost dosáhla svého investičního cíle, je tedy nutné, aby vyhledávala stále nové investiční příležitosti a tím si rozšiřovala a zhodnocovala své portfolio. Vysoké poplatky, představují nevýhodu těchto fondů. Další nevýhodou je ztráta investiční volnosti, nízké výnosy. Výhodou těchto fondů je, že je zde jednodušší přístup pro drobné investory k instrumentům na trhu, jsou zde nižší transakční náklady, daňové výhody, diverzifikace rizika a další.

3.9 Komoditní ETF

Exchange traded funds (ETF) neboli burzovně obchodovatelné otevřené fondy jsou odlišný druh fondů. Jedná se o fondy, které představují současný vývojový trend. Původně tyto fondy vznikly jako investiční a jejich akcie byly burzovně obchodovatelné. Nejdříve se jednalo pouze o akciové indexové fondy a postupně se přidávaly i dluhopisy, komodity, měny, nemovitosti,... Původní verze byla určena pro institucionální investory, ale v současné době je velmi oblíbený i mezi drobnými investory. Akcie či podílové listy těchto fondů jsou nabízeny potencionálním investorům až po vytvoření ETF.

Výhody ETF:

- diverzifikace,
- jednoduchost,
- široké spektrum podkladových aktiv,
- vysoká likvidita,
- nízké náklady,
- dividendy,
- dostupnost. [27]

Nevýhody ETF:

Mezi nevýhody tohoto fondu patří měnové riziko a také to, že obchodník musí investovat vyšší částky, kvůli poplatkům obchodníkům s CP.

Základní ETF sledují ceny drahých kovů, především se jedná o zlato a stříbro. SPDR Gold Shares (GLD) je největším komoditním ETF, kopíruje spotovou cenu zlata. Další je iShares Silver Trust, který kopíruje vývoj ceny stříbra a iShares COMEX Gold Trust.

Market Vectors Gold Miners (GDX) a Market Vectors Agribusiness ETF (MOO) jsou ETF, které investují do akcií komoditních společností.

ETF fondy navazující na komoditní indexy Standard & Poor's Goldman Sachs Commodity Index, Dow Jones AIG Commodity Index či Deutsche Bank Commodity. [6] [30]

3.10 Komoditní ETC

Exchange Traded Commodities nebo-li ETC je nový způsob, jak lze investovat do komodit. Podobají se ETF fondům, protože také sledují určitý index. Oproti ETF, které sledují především skupinu společností či sektor, ETC sledují indexy komodit či koše komodit. Mají charakter akcie a to, jaký bude jejich cenový vývoj, závisí na podkladovém aktivu. Tento nový produkt uvedla společnost ETF Securities v roce 2007 na trh v Německu, Londýně či Amsterdamu. Včetně energií, zemědělských produktů, kovů či softwaru. Jak již bylo řečeno, nákup komoditních ETC lze uskutečnit jako běžný nákup akcie. Investoři se mohou podílet na vývoji komodit, ale nemusí uskutečňovat fyzické dodání a vypořádání jako na komoditní burze.

Mezi výhody ETC patří snadný přístup na trhy, nízké náklady, vysoká likvidita investice do ETC či každodenní transparentní ceny. [8] [16]

3.11 Komoditní certifikáty

Jedná se o zvláštní dlužní úpis, který si investor koupí od emitenta a později mu ho prodá zpět. Podkladem u komoditních certifikátů jsou komodity, se kterými se obchoduje na světových trzích. Jedná se například o ropu či drahé kovy. Existuje celá řada certifikátů: bonusový certifikát, diskontní certifikát, turbo certifikát či indexový certifikát. U indexového certifikátu je podkladovým aktivem akciový index.

Investiční certifikáty emitují většinou banky a jejich podkladovým aktivem jsou oproti ETF (akciový index) deriváty (většinou se jedná o opce či několik opcí). Možnou nevýhodou je,

že mají předem stanovenou splatnost a širší rozpětí mezi nabídkovou a poptávkovou cenou. Tyto certifikáty se obchodují na burze, kde je lze koupit či prodat za cenu, kterou určí specialista. Cena se určuje podle hodnoty podkladového aktiva, na němž je certifikát založen. Také se lze obrátit přímo na emitenta.

Tento typ investování je vhodný spíše pro investory se zkušenostmi s investováním například formou podílových fondů.

4 VYBRANÉ KOMODITY

Komodit existuje celá řada, ať už se jedná o kovy, zemědělské produkty, zemědělská zvířata či energetické komodity. Pro tuto práci byla vybrána skupina zemědělské produkty, protože oproti ostatním druhům, je tato skupina nejméně zkoumána. Zemědělské komodity lze rozdělit na měkké (káva, kakao, bavlna, pomerančový džus, kaučuk, cukr, hedvábí, dřevo a vlna), zrna a osiva (fazole, ječmen, řepka, kukuřice, proso, oves, olejniny, rýže, žito, sójová zrna, sójový olej a pšenice). V této kapitole jsou některé z těchto komodit stručně popsány. Dále zde budou podrobněji popsány komodity, které byly vybrány pro vytvoření portfolia. Jelikož investování do komodit je v ČR do jisté míry omezené, skladba investic byla sestavena pro zemědělské suroviny, se kterými lze obchodovat za pomoci derivátů přes Fio banku. Jedná se o pšenici, kukuřici a sójové boby.

Kukuřice

Jedná se o zrninu, která pochází z amerického kontinentu. Je to trvalka a dokáže se přizpůsobit různým podmínkám. Vyskytuje se v nadmořské výšce 12 stop a dokáže růst v tropickém klimatu s dešťovými srážkami.

Asi 40 % produkce mají na starosti Spojené státy americké a více jak 20 % Čína. Mezi další producenty patří Brazílie a Evropská unie. Např. Čína spotřebuje více kukuřice než je schopná vyprodukovat. Nejčastější využití kukuřice je jako krmivo pro dobytek. Také se může využívat v lepidlech, oleji na vaření, margarínu, sladidlech, jídlech a palivových sadách.

Jako u většiny zemědělských komodit při vývoji ceny, hraje významnou roli počasí. Také je velmi důležitá cena substitutů, jako například využití pšenice v krmných směsích. U kukuřice je pravděpodobné, že její cena bude růst, jelikož se jedná o velmi zajímavou komoditu.

S kukuřicí se nejvíce obchoduje na CME Gropu a Tokyo Grain Exchange. Jednotkou je zde bušl a velikost kontraktu je 5 000 bušlů. [17][36]

Pšenice

Pšenice nabízí z obilovin nejvíce možných druhů a odrůd. Pšenici můžeme dělit podle různých hledisek, například podle kvality a hrubosti zrna je pšenice běžná a tvrdá. Využití tvrdé pšenice je především na výrobu těstovin a běžná na pečivo. Pak ji také můžeme členit na zimní a jarní podle času osetí. Mezi hlavní pěstitelskou oblast patří Evropská Unie, která

představuje téměř 20 % celosvětové produkce, dalšími jsou Čína 18 %, USA 9 % a Rusko 8 %.

Cena pšenice se vyvíjí v závislosti na vývoji počasí, které se velice obtížně předvídá. Hrozbou mohou být například záplavy, krupobití, ale i další extrémy jako je sucho. S těmito futures kontrakty, se obchoduje na několika komoditních burzách a nejvýznamnější je Chicago Board of Trade. Jednotkou obchodování je bušl. [17][36]

Sója

Po zpracování sójových bobů se vyčlení sójové mléko, sójový olej a sójový šrot. Jedná se o luštěninu s vysokým obsahem proteinů. Využívá se v potravinářském průmyslu, jako potravina a krmivo. Také lze sóju využít v kosmetickém průmyslu (mýdla, oleje) a výrobě bionafty. Mezi největší světové producenty sójových bobů patří USA, Brazílie, Argentina, Čína, Indie,... Obchodují se sójovými boby prostřednictvím futures kontraktů, ETF, CFD. Další možností je investovat do akcií potravinářských či zemědělských společností. Cenový vývoj je závislý na sezónních vlivech. Cena se zvyšuje v důsledku neúrody. Velikost kontraktu je 5 000 bušlů. CBOT je hlavní komoditní burzou pro sóju. [36]

Kakao

Tento název je podle prášku, který se získává ze semínek kakaovníku. Je to strom, který dospěje během 5 let a dále žije 45 a více let. Ve Španělsku byl před více jak 500 lety označen jako „jídlo bohů“. V současné době je po kakau velká poptávka. Kakao se nejvíce produkuje na Pobřeží slonoviny, Ghanu a Nigérii. Další jsou Brazílie, Indonésie a Dominikánská republika. Kakao lze využívat různými způsoby, je možné ho pít, ale v současné době se nejvíce využívá na výrobu čokolády a produkty z ní. [36]

Káva

Je to druhá nejvíce ceněná komodita na světě. Protože je už v hotovém stavu, nemusí být dále již upravována. Jedná se o stále zelený keř, který roste v oblastech mezi obratníkem raka a kozorožka. Má dostatek tepla po celý rok a dešťové srážky. Kávu můžeme dělit na dva základní typy:

- arabica – je nejrozšířenější a představuje téměř 70 % světové produkce,
- robusta – tento druh roste v nižších nadmořských výškách a má silnější chuť.

Mezi největší producenty kávy patří Brazílie a druhým největším dodavatelem je Vietnam a na třetím místě je Kolumbie a dále Indonésie. Typické využití je teplý nápoj vyrobený z pomletých kávových zrnků a můžeme ho pít jako espresso, moka, cappuccino či latte.

S kávou se obchoduje především v New Yorku (Arabika) a v Londýně (Robusta). [17]

Bavlna

Je využívána více jak tisíce let např. v Egyptě, Číně či Indii roste bavlna přirozeně. Jedná se o malé stromy a keře tzv. bavlník. Největším producentem bavlny je právě Čína, Indie a další jako např. Pákistán či Spojené státy, které jsou největším spotřebitelem. Pěstuje se ve více jak 70-ti zemích a převážně v teplých oblastech. To jak je bavlna kvalitní lze určit podle délky vlákna, barvy, čistoty úrody a další. Bavlna a její úroda je velmi citlivá na změnu teploty. Mohou ji ohrozit nejen mrazy, ale taktéž i velká tepla.

U spotřebitelů je stále velmi oblíbená, i když v poslední době má silného konkurenta a tím jsou syntetická vlákna. Lze ji využít na výrobu oblečení a prádla až po materiál potřebný ve zdravotnictví a je jednou z původních komodit, se kterými se začínalo na komoditních burzách obchodovat.

Cenu bavlny ovlivňuje nabídka a poptávka. V případě nabídky, jak již bylo řečeno, důležitou roli hraje právě počasí. Kromě tohoto, nabídku bavlny mohou ovlivnit škůdci a choroby. Naopak poptávka je ve své podstatě stále na stejné úrovni. Co se týče poptávky, mohou ji ovlivnit substituty, jako např. umělá vlákna. Tedy v případě vyšší ceny umělých vláken bude poptávka po bavlně růst. S touto komoditou se dá obchodovat na burze IntercontinentalExchange v New Yorku. [17] [36]

Dřevo

Dřevo lze využít jako nářadí, pro stavbu a jako energie. I přes vývoj stavebního průmyslu, je dřevo stále více poptávané než kdykoliv dřív. Těží se z listnatých či jehličnatých stromů. Výhodou dřeva je, že ho najdeme po celém světě. Mezi největší producenty patří Spojené státy, Kanada a Rusko. Tato surovina má spoustu způsobů využití, jedná se o výrobu nábytku, obložení, podlah či pro stavební využití. [36]

Pomerančový džus

Pomerančovník je subtropický strom a jeho plody jsou bobulovité. Máme tři druhy pomerančů: sladký pomeranč, kyselý pomeranč a mandarinka. Brazílie je zodpovědná až za 1/3 světové produkce. Dalších 30 % mají dohromady Mexiko a Spojené státy. Na výrobu

pomerančového džusu se nejvíce používají sladké pomeranče. Do marmelády a některých likérů se používají kyselé pomeranče. [36]

V tabulce č. 5 je znázorněn vývoj jednotlivých komodit za posledních 5 let. Kladná čísla jsou znázorněna zeleně a záporná čísla červeně.

Tabulka 5: Změna ceny vybraných komodit v roce 2016 (v USD)

Komodita	Rok 2016	3 roky	5 let	Komodita	Rok 2016	3 roky	5 let
Energetické komodity				Zemědělské komodity			
Zemní plyn	66 %	-15 %	26 %	Pomerančový koncentrát	41 %	41 %	17 %
Ropa WTI	45 %	-46 %	-46 %	Palmový olej	34 %	21 %	1 %
Uhlí	35 %	1 %	-16 %	Mléko	28 %	-9 %	1 %
Uran	-41 %	-44 %	-65 %	Cukr	28 %	18 %	-16 %
Drahé kovy				Dřevo			
Paladium	21 %	-5 %	4 %	Sója	14 %	-24 %	-18 %
Stříbro	15 %	-18 %	-43 %	Bavlna	12 %	-17 %	-23 %
Zlato	8 %	-4 %	-26 %	Vepřové maso	10 %	-22 %	-21 %
Platina	1 %	-34 %	-35 %	Řepka	9 %	11 %	-7 %
Průmyslové kovy				Káva			
Železná ruda	101 %	-41 %	-42 %	Oves	6 %	-35 %	-26 %
Zinek	59 %	23 %	38 %	Kukuřice	-2 %	-17 %	-46 %
Cín	43 %	-7 %	9 %	Hovězí maso	-13 %	-12 %	-2 %
Měď	18 %	-25 %	-27 %	Pšenice	-13 %	-32 %	-37 %
Nikl	14 %	-28 %	-46 %	Rýže	-19 %	-39 %	-37 %
Hliník	13 %	-8 %	-17 %	Hovězí na výkrm	-22 %	-22 %	-11 %
Olovo	12 %	-11 %	-3 %	Kakao	-23 %	0 %	25 %

Zdroj:[28]

5 INVESTOVÁNÍ S VYUŽITÍM METOD ANALÝZY A KOMPARACE

Investování do vybraných zemědělských komodit je analyzováno a komparováno s využitím modelového portfolia. To bylo sestaveno ze tří zemědělských komodit (pšenice, kukuřice a sójové boby). S těmito futures kontrakty lze obchodovat přes Fio banku. U těchto zemědělských komodit je vždy stejné množství u kontraktu. Nežadává se zde počet bušlů, ale počet kontraktů. Malý kontrakt představuje 1 000 bušlů a velký (standardní) kontrakt je 5 000 bušlů. Tyto instrumenty nejsou určeny pro investování s cílem nakoupit a držet. Jedná se spíše o aktivum, kde je třeba „nedržet přes noc“. Není zde stanovena minimální doba držení, tedy může se jednat i o pár sekund mezi nákupním a prodejním pokynem, což je pro tyto komodity typické. Přesto byla vytvořena modelová portfolia. Blíže je vše popsáno v následujících podkapitolách.

Obchodování prostřednictvím internetu je čím dál více oblíbenou formou investování. Přes Fio banku je nejdříve možné využít bezplatný demoúčet e-Broker. Před začátkem investování je potřeba navštívit banku a stát se klientem a poté je poskytnut zdarma přístup na burzu přes aplikaci e-Broker a Smartbroker. Zpoplatněny jsou až provedené pokyny. Při investování je důležité sledovat aktuální kurzy a následně na to reagovat. Důležité je, zvolit si před investováním délku investice a vhodnou investiční strategii a na to upozorňují modelové příklady. Při podpisu smlouvy je nutné mít v případě běžného občana: občanský průkaz nebo pas, číslo účtu v SCP, číslo bankovního účtu a registrační číslo RM-SYSTÉM. A pokud se jedná o firemního zákazníka: občanský průkaz osoby, která má oprávněný podepisovat smlouvy jménem firmy, číslo účtu, v případě zastupující osoby plnou moc, číslo bankovního účtu a výpis z obchodního rejstříku. Zde je tedy shrnuto pět kroků pro investování s Fio bankou:

1. Vybrat si nejbližší pobočku Fio banky.
2. Vzít si zde potřebné dokumenty.
3. Podpis smlouvy a příslušných dokumentů.
4. Obdržení přístupu do internetové aplikace e-Broker.
5. Vložit nebo poslat peníze na zřízený obchodní účet.

Na obrázku č. 10 je ukázka, jak vypadá pokyn k nákupu či prodeji. V položce množství se vybírá počet kontraktů, které mají být nakoupeny nebo prodány. Cena představuje limitní

cenu, za kterou nakoupit/prodat. Stop cena se vyplňuje pouze v případě, zadání pokynu Stop loss. Platnost od – do představuje rozpětí i několik dnů.

Nákup CP
JUN 07 MINI NSDQ CME

Ticker NQM7	Trh FUTURES
Množství 1	Platnost Od - Do 30.05.2007 30.05.2007
Cena (body) 1900	Účet pro vypořádání peněz Obchodní účet: 1300038689 - USD
Stop cena (body)	Vaše označení

Odeslat Smazat Storno
Zvláštnosti Bracket

Obrázek 10: Pokyn k nákupu/prodeji

Zdroj:[11]

Tabulky č. 6 a č. 7 obsahují poplatky za anonymní obchody s investičními nástroji u Fio banky. Podání pokynu v režimu EasyClick i prostřednictvím standardního aukčního režimu – elektronicky se jedná o službu zdarma. V případě podání pokynu osobně prostřednictvím standardního aukčního režimu, je poplatek 100,- Kč.

Tabulka 6: Poplatky - RM-System, česká burza cenných papírů a.s.

Podání pokynu v režimu EasyClick	zdarma
Podání pokynu ve standardním aukčním režimu – elektronicky	zdarma
Podání pokynu ve standardním aukčním režimu – osobně	100,- Kč
Poplatek za obchod v režimu EasyClick	0,29 %, max. 1.190 Kč
Poplatek za obchod ve standardním aukčním režimu (mimo dluhopisy):	Akční zvýhodněná sazba 0,35 % z objemu obchodu, mim. 40 Kč / max. 1.190 Kč
Poplatek za obchod s dluhopisy ve standardním aukčním režimu	0,10 %, min. 40 Kč

Zdroj:[10]

Pokud se jedná o poplatky na Futures trzích v USA, tak jako v předešlém případě, podání pokynu elektronicky je zdarma. Co se týká osobního zadání pokynu, není tato služba podporována. Následně se platí poplatky za jednotlivé zobchodované kontrakty a je stanoveno minimum za obchod. První skupina představuje objem do 250 kontraktů měsíčně a druhá je od 251 kontraktů za měsíc. Poplatky jsou uvedeny v tabulce č. 7.

Tabulka 7: Poplatky - Futures trhy v USA

Poplatek za podání pokynu – elektronicky	zdarma
Poplatek za podání pokynu – osobně	Služba není podporována
Poplatek za 1 zobchodovaný kontrakt / minimum za obchod: (obchod může proběhnout v objemu jednoho a více kontraktů. Při objemu obchodu pouze 1 kontrakt bude vždy účtován minimální poplatek)	
• Při objemu do 250 kontraktů měsíčně	\$ 5,95 / \$ 9,95
• Při objemu 251 a více kontraktů měsíčně	\$ 3,95 / \$ 9,95

Zdroj:[10]

5.1 Nákup a prodej komodit

Tato kapitola pojednává o nákupu a prodeji jednotlivých komodit. Časové období bylo stanoveno na základě hierarchického členění Elliotových vln. Jedná se o mezinárodní klasifikaci časových období. Jak již bylo zmíněno, investování do komodit má spíše krátkodobý charakter. Pro modelový příklad byla vybrána úroveň vlny s názvem Minor, která představuje dobu trvání v rámci týdnů. Druhá situace byla na základě vlny Minute představující dny. Z toho tedy vycházejí následující nákupy, prodeje a výnosy jednotlivých surovin.

Pro modelový příklad, byl uskutečněn nákup ze strany investora k 3. 10. 2016 u každého titulu a v celkové hodnotě maximálně 500 000 Kč.

V tabulce č. 8 jsou uvedeny jednotlivé obchodní jednotky, množství, počet kontraktů, kupní cena a celková cena. Co se týče jednotky, je zde u všech komodit stejná, tedy bušl. Před investicí je nutné si zjistit, v jakých měsících se jednotlivé kontrakty vypořádávají, aby byl prodej uskutečněn včas.

Tabulka 8: Modelové portfolio k 3. 10. 2016

KOMODITA	MNOŽSTVÍ	JEDNOTKA	POČET KONTRAKTŮ	KUPNÍ CENA	CENA CELKEM
Pšenice	1000	bušl	1	95,05	95 050
Kukuřice	2000	bušl	2	83,21	166 420
Sója	1000	bušl	1	234,3	234 300
Celkem	X	X	X	X	495 770

Zdroj: Zpracováno dle [21]

V následující tabulce č. 9 jsou uvedeny zkratky jednotlivých měsíců, potřebné pro zjištění konce kontraktu jednotlivých investic.

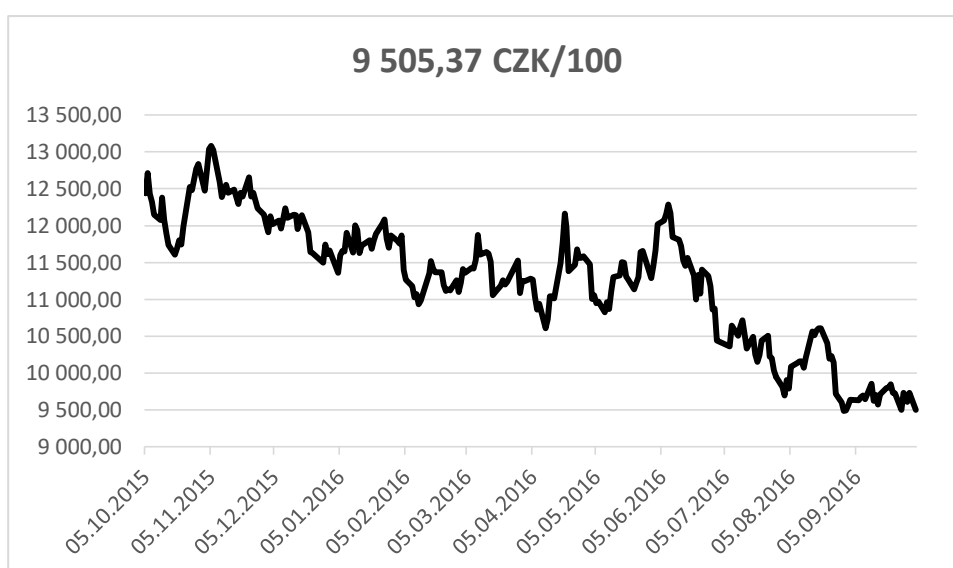
Tabulka 9: Expirační měsíce futures kontraktů

Month (Měsíc)	Abbreviation (Zkratka)
January (Leden)	F
February (Únor)	G
March (Březen)	H
April (Duben)	J
May (Květen)	K
June (Červen)	M
July (Červenec)	N
August (Srpen)	Q
September (Září)	U
October (Říjen)	V
November (Listopad)	X
December (Prosinec)	Z

Zdroj:[40]

5.2 Pšenice

První zkoumanou komoditou je pšenice. Odhad jednotlivých cen dané komodity je na základě vývoje kurzu za poslední rok. Tento vývoj je znázorněn na obrázku č. 11. Začátkem října 2015 byl kurz za pšenici 12 440,05 Kč /100 bušlů. Během následujícího roku byl vývoj kurzu klesající. Klesl až na 9 505,37 Kč / 100 bušlů na konci září 2016. Poslední měsíc byly ceny kolem kurzu 9 500 Kč / 100 bušlů. Tedy pokud se jedná o odhad následujícího vývoje kurzu, předpoklad je, že ceny budou i nadále setrvávat kolem tohoto kurzu. Další co je nutné si předem stanovit je datum prodeje. Kontrakt na pšenici se vypořádává v následujících měsících: March (H), May (K), July (N), September (U) & December (Z).

Obrázek 11: Vývoj pšenice od 3. 10. 2015 do 3. 10. 2016

Zdroj: [21]

Nákup proběhl 3. 10. 2016 a podle úrovně vlny Minute dojde k prodeji během několika dnů. V tomto případě bylo jako datum prodeje stanoveno 5. 10. 2016, tedy pouze dva dny od nákupu. Bylo určeno, že prodáno bude všechno držené množství. V tabulce č. 10 je vidět celková cena při nákupu a celková cena při prodeji. Rozdílem těchto částek byl zjištěn hrubý výnos této investice 2 610 Kč a v relativním vyjádření 2,7 %.

Tabulka 10: Investice od 3. 10. 2016 do 5. 10. 2016 - pšenice

PŠENICE								
DATUM	Nákup			Prodej			Výnos (v Kč)	Výnos (v %)
	CENA (v Kč)	POČET (bušlů)	CENA CELKEM	CENA (v Kč)	POČET (bušlů)	CENA CELKEM		
3. 10.	95,05	1 000	95 050	X	X	X	X	X
5. 10.	X	X	X	97,66	1 000	97 660	2 610	+2,7

Zdroj: Vlastní zpracování

V druhém případě budeme předpokládat, že k prodeji dojde za čtyři týdny od nákupu, tedy v rámci Minor vlny. Nákup proběhne 3. 10. 2016 a v tomto případě prodej k 31. 10. 2016. Jak je zřejmé z tabulky č. 11, hrubý výnos z této investice představuje 7 460 Kč, tedy nárůst o 7,28 % za čtyři týdny.

Tabulka 11: Investice od 3. 10. 2016 do 31. 10. 2016 - pšenice

PŠENICE								
DATUM	Nákup			Prodej			Výnos (v Kč)	Výnos (v %)
	CENA (v Kč)	POČET (bušlů)	CENA CELKEM	CENA (v Kč)	POČET (bušlů)	CENA CELKEM		
3. 10.	95,05	1 000	95 050	X	X	X	X	X
31. 10.	X	X	X	102,51	1 000	102 510	7 460	+7,28

Zdroj: Vlastní zpracování

V obou případech tedy došlo ke zhodnocení počáteční investice a bylo výhodné tento kontrakt uzavřít ve zvolených časových obdobích.

5.3 Kukuřice

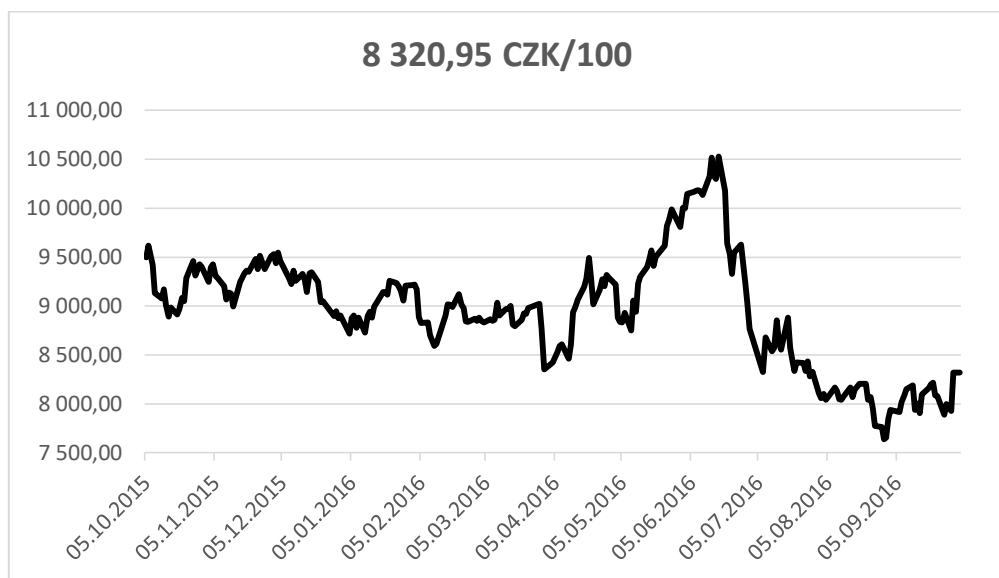
V tabulce č. 12 je ukázka kontraktu na kukuřici. Na základě toho je vidět, že vypořádací měsíce kontraktu na kukuřici jsou březen, květen, červenec, září a prosinec. K vypořádání dochází vždy 15 den v měsíci.

Tabulka 12: Kontrakt kukuřice

Contract Size	5 000 bushels	
Deliverable Grada	#2 Yellow at contract Price, #1 Yellow at a 1,5 cent/bushel premium #3 Yellow at a 1,5 cent/bushel discount	
Pricing Unit	Cents per bushel	
Tick Size (minimum fluctuation)	¼ of one cent per bushel (\$12,50 per contract)	
Contract Months/ Symbols	March (H), May (K), July (N), September (U) & December (Z)	
Trading Hours	CME Globex (Electronic Platform)	Sunday – Friday, 7:00 p. – 7:45 a.m. CT and Monday – Friday, 8:30 a.m. – 1:15 p.m CT
	Open Outcry (Trading Floor)	Monday – Friday, 8:30 a.m. – 1:15 p.m. CT

Zdroj: [40]

Na obrázku č. 12 je znázorněn vývoj kurzu kukuřice za poslední rok. Na začátku října 2015 byl kurz 9 495,94 Kč / 100 bušlů. Na konci září 2016 byla cena 8 140,61 Kč / 100 bušlů.

Obrázek 12: Vývoj kurzu kukuřice od 3. 10. 2015 do 3. 10. 2016

Zdroj: [21]

I pro tuto surovinu byl sestaven modelový příklad jako u pšenice. Tedy v tabulce č. 13 je vidět nákup uskutečněný 3. 10. 2016 v celkové hodnotě 166 420 Kč. Nejdříve se předpokládá, že k prodeji dojde také do dvou dnů, tedy 5. 10. 2016. Prodej byl uskutečněn v celkové hodnotě 167 400 Kč a po odečtení kupní ceny byl zjištěn hrubý výnos 980 Kč, což představuje zvýšení o 0,59 %.

Tabulka 13: Investice od 3. 10. 2016 do 5. 10. 2016 - kukuřice

KUKUŘICE								
DATUM	Nákup			Prodej			Výnos (v Kč)	Výnos (v %)
	CENA (v Kč)	POČET (bušlů)	CENA CELKEM	CENA (v Kč)	POČET (bušlů)	CENA CELKEM		
3. 10.	83,21	2 000	166 420	X	X	X	X	X
5. 10.	X	X	X	83,70	2 000	167 400	980	+0,59

Zdroj: Vlastní zpracování

Další zaznamenaná situace, znázorňuje prodej provedený za čtyři týdny tedy 31. 10. 2016. V tabulce č. 14 jsou přehledně znázorněny jak nákupní, tak prodejní ceny i množství. Kdy prodejní cena představuje 175 040 Kč a po odečtení nákupní ceny 166 420 Kč vyjde hrubý výnos v hodnotě 8 620 Kč (5 %).

Tabulka 14: Investice od 3. 10. 2016 do 31. 10. 2016 – kukuřice

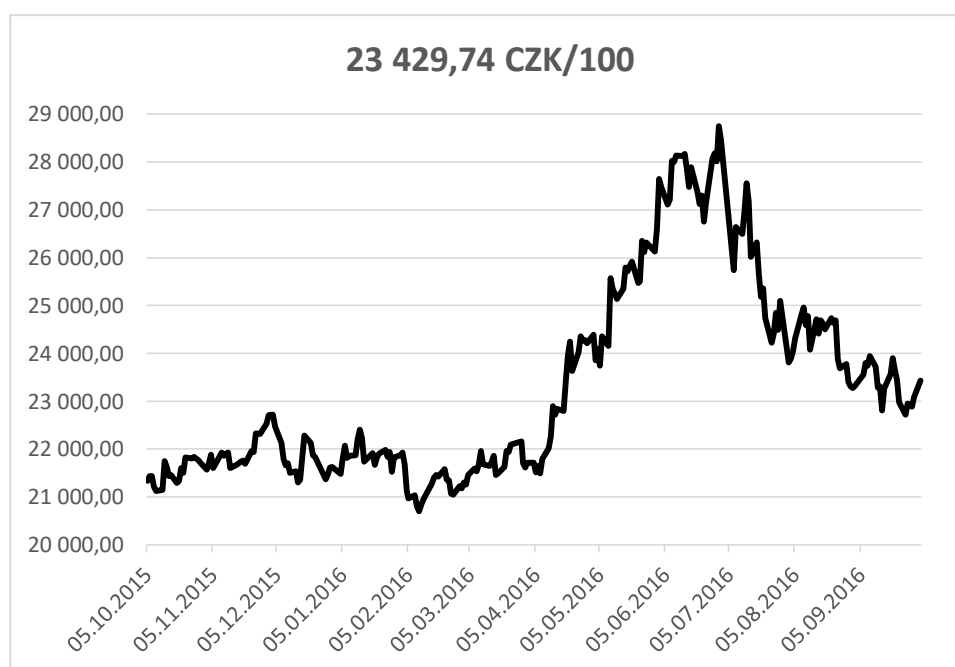
KUKUŘICE								
DATUM	Nákup			Prodej			Výnos (v Kč)	Výnos (v %)
	CENA (v Kč)	POČET (bušlů)	CENA CELKEM	CENA (v Kč)	POČET (bušlů)	CENA CELKEM		
3. 10.	83,21	2 000	166 420	X	X	X	X	X
31. 10.	X	X	X	87,52	2 000	175 040	8 620	+5

Zdroj: Vlastní zpracování

Jako v přechozím případě, obě tyto varianty představují pro investora výnos, tedy jsou výhodné ve zkoumaném období.

5.4 Sójové boby

Vývoj kurzu za poslední rok je znázorněn na obrázku č. 13. Na začátku října 2015 byl kurz 21 338,72 Kč / 100 bušlů. Koncem září 2016 byl kurz 9 732,42 Kč / 100 bušlů. Nejvyšší cena byla v období červen až červenec, kdy dosahovala téměř 29 000 Kč. Vypořádací měsíce u tohoto kontraktu jsou: January (F), March (H), May (K), July (N), August (Q), September (U) & November (X).

Obrázek 13: Vývoj kurzu sóji od 3. 10. 2015 do 3. 10. 2016

Zdroj: [21]

V tabulce č. 15 je vidět opět situace, kdy nákup proběhl 3. 10. 2016 a prodej o dva dny později, tedy 5. 10. 2016. Oproti kukuřici a pšenici, je nákupní cena této komodity podstatně vyšší. Prodejní cena je 230 190 Kč a nákupní cena 234 300 Kč. Tato investice nepřinesla požadovaný výnos, ale naopak došlo ke ztrátě v celkové hodnotě -4 110 Kč. V relativním vyjádření došlo ke snížení o -1,79 %.

Tabulka 15: Investice od 3. 10. 2016 do 5. 10. 2016 – sója

SÓJA								
DATUM	Nákup			Prodej			Výnos (v Kč)	Výnos (v %)
	CENA (v Kč)	POČET (bušlů)	CENA CELKEM	CENA (v Kč)	POČET (bušlů)	CENA CELKEM		
3. 10.	234,3	1 000	234 300	X	X	X	X	X
5. 10.	X	X	X	230,19	1 000	230 190	-4 110	-1,79

Zdroj: Vlastní zpracování

Naopak druhá varianta, která trvala čtyři týdny, je zaznamenaná v tabulce č. 16 a představuje hrubý výnos v celkové výši 13 370 Kč. Kdy nákupní cena byla opět 234 300 Kč a prodejní ve výši 247 670 Kč. Investice tedy generovala výnos 5,4 %.

Tabulka 16: Investice od 3. 10. 2016 do 31. 10. 2016 - sója

KUKUŘICE								
DATUM	Nákup			Prodej			Výnos (v Kč)	Výnos (v %)
	CENA (v Kč)	POČET (bušlů)	CENA CELKEM	CENA (v Kč)	POČET (bušlů)	CENA CELKEM		
3. 10.	234,3	1 000	234 300	X	X	X	X	X
31. 10.	X	X	X	247,67	1 000	247 670	13 370	+5,4

Zdroj: Vlastní zpracování

U této komodity byla první varianta ztrátová, bylo by tedy vhodnější využít raději variantu druhou a prodej uskutečnit po delším období.

5.5 Celkové shrnutí investic

V této podkapitole jsou shrnuty jednotlivé výsledky zjištěné z předchozích výpočtů. Tedy jaké jsou celkové nákupní i prodejní ceny všech investovaných komodit. A následně zjištění hrubého výnosu celkem.

V tabulce č. 17 je souhrn investice trvající dva dny tedy od 3. 10. 2016 do 5. 10. 2016. Celková nákupní cena byla v hodnotě 495 770 Kč a prodejní cena 495 250 Kč. Rozdílem těchto dvou částek byl zjištěn celkový hrubý výnos. V tomto případě to však byla ztráta ve výši - 520 Kč, což z celkových částek představuje snížení o 0,1 %.

Tabulka 17: Shrnutí investice od 3. 10. 2016 do 5. 10. 2016

od 3. 10. 2016 do 5. 10. 2016				
Komodita	Cena Kč – nákup	Cena Kč – prodej	Výnos Kč	Výnos v %
Pšenice	95 050	97 660	2 610	2,7
Kukuřice	166 420	167 400	980	0,59
Sója	234 300	230 190	-4 110	-1,79
CELKEM	495 770	495 250	-520	-0,1

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce č. 18 je znázorněna druhá varianta investice, kdy prodej byl uskutečněn po čtyřech týdnech. Tedy doba trvání byla od 3. 10. 2016 do 31. 10. 2016. Celková nákupní cena v tomto případě byla 495 770 Kč a prodejní ve výši 525 220 Kč. Po provedení výpočtu, vyšel celkový hrubý výnos těchto investic ve výši 29 450 Kč, což představuje nárůst o 5,6 %.

Tabulka 18: Shrnutí investice od 3. 10. 2016 do 31. 10. 2016

od 3. 10. 2016 do 31. 10. 2016				
Komodita	Cena Kč – nákup	Cena Kč – prodej	Výnos Kč	Výnos v %
Pšenice	95 050	102 510	7 460	7,28
Kukuřice	166 420	175 040	8 620	5
Sója	234 300	247 670	13 370	5,4
CELKEM	495 770	525 220	29 450	5,6

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výsledků předchozích tabulek je zřejmé, že pro investora by bylo výhodnější celé portfolio ponechat spíše po dobu čtyř týdnů, kdy došlo ke zhodnocení peněžních prostředků. V rámci krátkého období několika dnů by investice byla pro investora ztrátová. Toto platí pouze za předpokladu, že by toto portfolio bylo tvořeno pouze těmito komoditami. Ovšem jak je známo, správný investor by své investiční portfolio měl správně diverzifikovat. Tedy v případě, kdy by součástí byly i další instrumenty, mohlo by dojít v případě ztráty ke vzájemnému vyrovnání. Ovšem ostatní mají spíše dlouhodobý charakter pro své držení.

6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Součástí této diplomové práce bylo provedení dotazníkového šetření. Osloveny byly firmy, jejichž podnikání je v oblasti zemědělství. Nejdříve byl sestaven dotazník a následně elektronicky rozeslán vybraným společnostem. Průzkum probíhal od 1. 12. 2016 do 15. 3. 2017.

Cílem tohoto šetření bylo zjistit, jaké je povědomí českých firem o existenci komoditních burz v ČR. V případě, že o existenci vědí, zda využívají jejich služeb. Jak již bylo řečeno, jako metoda bylo zvoleno dotazníkové šetření. Protože se jedná o dostupnou metodu, kterou se dají relativně rychle získat potřebné odpovědi, dotazníkové šetření bylo zpracováno anonymně. Vybraní respondenti, kterým byl dotazník zaslán, museli splňovat předem stanovená kritéria. Nejdůležitějším kritériem byla oblast podnikání, jak již bylo zmíněno. Muselo se jednat o firmy se zaměřením na zemědělství. Další podmínkou bylo, aby podnikaly na území ČR. Bylo požadováno, aby dotazník vyplňovaly osoby starší 18 let, které této problematice rozumí, ať už se jedná o agronoma, ředitele, ekonoma či majitele. Při hledání těchto firem byla využívána Databáze MagnusWeb od společnosti Bisnode a případně následné dohledávání kontaktů na tyto firmy.

Obdržené dotazníky byly následně zkontrolovány, zda splňují všechna kritéria. Nesplňující byly vyřazeny. Počet respondentů, kteří správně vyplnili dotazník, bylo celkem 72 z celkového počtu 400 oslovených. Tento počet lze považovat za dostačující a reprezentativní, aby bylo toto šetření považováno za statisticky významné. Před zahájením dotazníkového šetření byl stanoven minimální počet respondentů, kteří se ho musí zúčastnit. Tento počet byl stanoven na základě následujícího vzorce:

$$n \geq \frac{z^2 * \pi * (1 - \pi)}{\Delta^2} \quad (1)$$

- kde
- n je minimální počet respondentů,
 - z je kritická hodnota normovaného normálního rozdělení při zvolené hladině významnosti,
 - π je relativní četnost základního souboru stanovená na základě předchozích znalostí nebo jako odhad průměru na základě předvýběru, pokud je absence předchozích znalostí, pro odhad se použije $\pi = 0,5$ (neboli se uvažuje maximální hodnota rozptylu),

Δ je zvolená maximální přípustná chyba odhadu.

Hladina významnosti pro výpočet minimálního rozsahu respondentů byla stanovena $\alpha = 0,05$, kvantil normovaného normálního rozdělení pro konstrukci 95% intervalu spolehlivosti je $z = 1,645$ a maximální přípustná chyba byla zvolena ve výši 10 %. Tyto hodnoty byly zadány do vzorce (1).

$$n \geq \frac{1,645^2 * 0,5 * (1 - 0,5)}{0,1^2}$$

$$n \geq 67,65$$

$$n \doteq 68$$

Po zadání hodnot do vzorce a na základě výpočtu se dotazníkového šetření musí zúčastnit 68 respondentů.

Charakteristika otázek

Na začátku je krátký úvod, který stručně představuje cíl tohoto dotazníkového šetření. Dotazník byl složen ze 14 otázek, ze kterých 7 bylo identifikačních a zbylé věcné otázky, které zjišťovaly, zda firmy zaměřující se na zemědělství vědí o existenci komoditních burz, popřípadě jaké znají. Následně bylo zjišťováno, zda využívají či nevyužívají služeb, které burzy nabízejí a jaké pro to mají důvody. Na to navazuje otázka, jak to vidí s využíváním do budoucna. Dotazník je součástí této práce jako příloha A.

Jak již bylo zmíněno, dotazníky byly rozesílány prostřednictvím e-mailu jen firmám, které splňovaly předem stanovená kritéria. Na začátku byly stanoveny tři hypotézy. Získané odpovědi z dotazníků byly následně sumarizovány v MS Excelu a rozčleněny do přehledných tabulek a grafů, podle odpovědí na jednotlivé otázky, které jsou rozebrány v dalších podkapitolách.

Stanovení hypotéz

Cílem tohoto dotazníkového šetření bylo tedy zjistit, jaké je povědomí firem o existenci komoditních burz a jak se od toho odvíjí využívání jejich služeb.

Cíle a hypotézy šetření:

Cíl 1: Zjistit, zda společnosti zaměřující se na zemědělství, vědí o existenci komoditních burz v ČR.

H1: „Majorita zkoumaných firem ví o existenci komoditní burz v ČR.“

Cíl 2: Zjistit, zda firmy vědí o existenci komoditních burz ve světě.

H2: „Více jak polovina dotázaných ví o existenci komoditních burz ve světě.“

Cíl 3: Zjistit, zda firmy v oboru zemědělství, využívají služeb komoditních burz na území ČR.

H3: „Většina firem nevyužívá služeb komoditních burz.“

6.1 Analýza dat

V této podkapitole jsou shrnuty zjištěné výsledky z dotazníkového šetření. Jednotlivé otázky jsou zde rozebrány přehledně v jednotlivých tabulkách či grafech.

1. otázka: Víte, že v ČR existuje několik komoditních burz?

Dotazník začíná tou hlavní otázkou, tedy zda firmy vůbec mají povědomí o existenci burz v ČR. Respondenti měli na výběr ze tří možností. Ne, že tuto informaci slyší poprvé, nebo ano, že o existenci ví či o ní již někdy slyšeli. Jak již z otázky vyplývá, bylo možné vybrat pouze jednu odpověď. V tabulce č. 19 je možné vidět jednotlivé odpovědi respondentů v absolutní a relativní četnosti. Suma relativní četnosti musí v každém případě být 100 %.

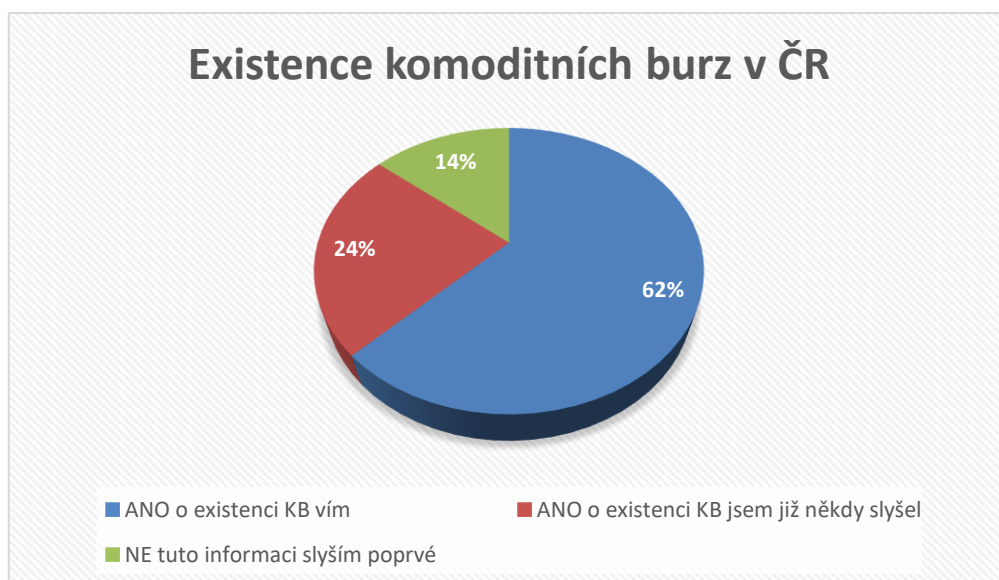
Z celkového počtu 72 respondentů odpovědělo 62 (tedy 86 %), že o existenci komoditních burz ví, či o nich již někdy slyšeli. V případě, že o existenci třeba již někdy slyšeli, znamená, že mají povědomí o činnosti komoditních bank. Pouze 10 odpovědí, bylo záporných, že tuto informaci slyší poprvé, tedy pouze 14 %. Což je z celkového počtu 72 odpovědí velmi malé procento a pro trh je to pozitivní informace, vzhledem ke stále rostoucí oblibě právě komoditních burz.

Tabulka 19: Víte, že v ČR existuje několik komoditních burz?

Možnosti odpovědí:	Absolutní četnost	Relativní četnost
ANO o existenci KB vím	45	62 %
ANO o existenci KB jsem již někdy slyšel	17	24 %
NE tuto informaci slyším poprvé	10	14 %
CELKEM	72	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Zjištěné odpovědi, jsou následně pro lepší přehlednost znázorněny na obrázku č. 14. Hodnoty jsou zde zadány v relativní četnosti. Je patrný i závěr vyvozený z předchozí tabulky, že procento záporných odpovědí je v celkovém poměru velmi nízké.

Obrázek 14: Existence komoditních burz v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

2. otázka: Kterou z těchto komoditních burz znáte?

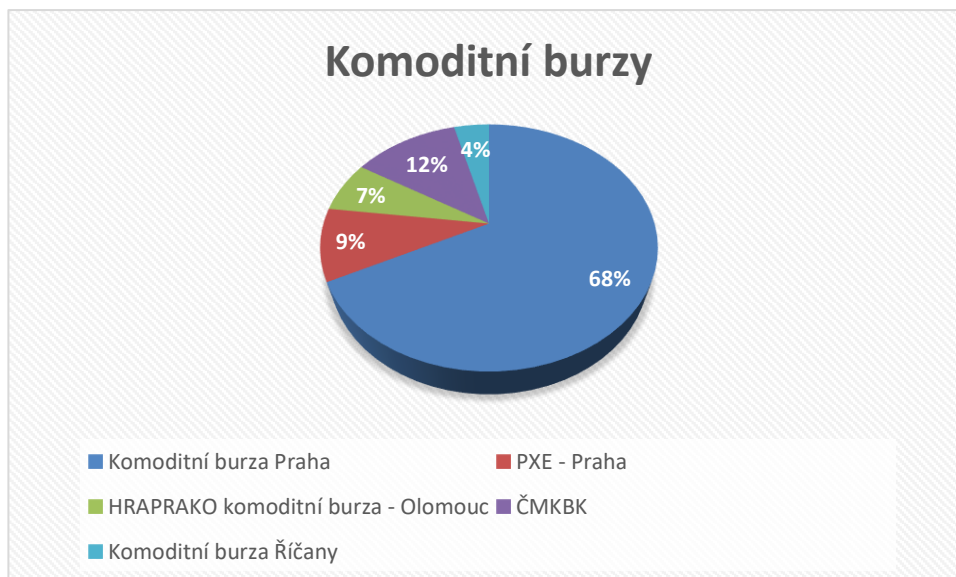
Na tuto otázku byly tázáni ti, co v první otázce označili kladnou odpověď. Cílem otázky bylo zjistit, jaké komoditní burzy jsou nejznámější. Bylo možné vybírat z pěti komoditních burz a respondent mohl označit více možností. Odpovědi jsou zaznamenány v absolutní i relativní četnosti v tabulce č. 20.

Tabulka 20: Kterou z těchto komoditních burz znáte?

Možnosti odpovědí:	Absolutní četnost	Relativní četnost
Komoditní burza Praha	50	68 %
PXE - Praha	7	9 %
HRAPRAKO komoditní burza - Olomouc	5	7 %
ČMKBK	9	12 %
Komoditní burza Říčany	3	4 %
CELKEM	74	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejznámější pro zemědělské firmy je Komoditní burza Praha, kterou označilo 50 respondentů, tedy 68 % ze všech dotázaných. Zbylých 38 % bylo rozděleno mezi ostatní čtyři burzy. Jako nejméně známá, kterou označily pouze 3 firmy je Komoditní burza Říčany. Tyto údaje jsou pro lepší přehlednost ukázány prostřednictvím výsečového grafu na obrázku č. 15.

Obrázek 15: Komoditní burzy

Zdroj: Vlastní zpracování

3. otázka: Využívá Vaše společnost služeb, které nabízejí komoditní burzy?

Třetí otázka byla jednou z těch stěžejních, na které je tento dotazník zaměřen. Dotazovaný měl na výběr šest možností. Jednou z nich bylo ANO, rozdělené do dalších čtyř odpovědí. NE, že těchto služeb firma nikdy nevyžila, nebo možnost NEVÍM. Odpovědi jsou zaznamenány v následující tabulce č. 21.

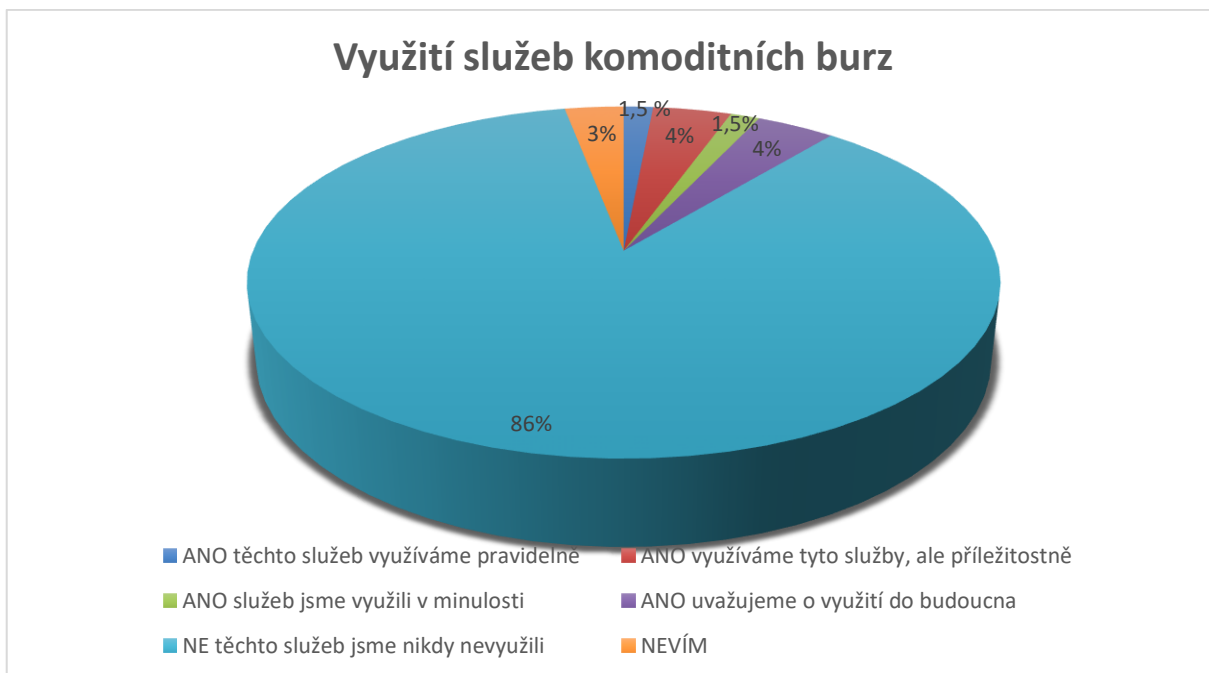
Tabulka 21: Využívá Vaše společnost služeb, které nabízejí komoditní burzy?

Možnosti odpovědí:	Absolutní četnost	Relativní četnost
ANO těchto služeb využíváme pravidelně	1	1,5 %
ANO využíváme tyto služby, ale příležitostně	3	4 %
ANO služeb jsme využili v minulosti	1	1,5 %
ANO uvažujeme o využití do budoucna	3	4 %
NE těchto služeb jsme nikdy nevyužili	62	86 %
NEVÍM	2	3 %
CELKEM	72	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Naprostá většina z dotázaných, přesně 62 respondentů (86 %) odpovědělo, že nabízených služeb nikdy nevyužili. Pouze 8 odpovědí ze 72 bylo kladných, že nějakým způsobem využívali či využívají služeb nabízených komoditními burzami v současné době. Je to tedy závěr v době vyhodnocení tohoto dotazníku, jelikož se situace v některých firmách mohla samozřejmě ještě od té doby změnit. Výsledky těchto odpovědí slouží k přijetí či zamítnutí hypotézy, stanovené před zahájením samotného šetření. Na obrázku č. 16 jsou jednotlivé odpovědi znázorněny prostřednictvím grafu. Tedy je zde vidět, jak velkou část tvořila

odpověď na tuto otázku, že firmy těchto služeb nikdy nevyužili, což je vzhledem k předchozí otázce velmi zajímavé. Většina z dotázaných o existenci komoditních burz včetně možností, jak využít jejich služeb ví, ale přesto toho nikdy nevyužili. Otázkou tedy zůstává, proč tomu tak je. A právě na to byla zaměřena následující otázka.

Obrázek 16: Využití komoditních burz

Zdroj: Vlastní zpracování

4. otázka: Jaké důvody Vás vedou k tomu, že nevyužíváte služeb v oblasti zemědělských produktů, které nabízejí komoditní burzy?

Jak již bylo zmíněno, čtvrtá otázka souvisí s předchozí, v případě, že respondent odpověděl záporně. Jedná se o zjištění důvodů, proč nevyužívají nabízených služeb burz. Na výběr měl respondent ze tří možností, popřípadě pokud nevyhovovala ani jedna, bylo možné napsat vlastní důvod. Zvolit šlo více možností a výsledky jsou přehledně v tabulce č. 22.

Tabulka 22: Jaké důvody Vás vedou k tomu, že nevyužíváte služeb v oblasti zemědělských produktů, které nabízejí komoditní burzy?

Možnosti odpovědí:	Absolutní četnost	Relativní četnost
vůbec nevím o této možnosti	8	11 %
je to příliš drahé a časově náročné	2	3 %
vždy se nám podařilo zajistit odbyt vlastních zemědělských komodit	56	75 %
jiné	8	11 %
CELKEM	74	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Jako nejčastější byla vybrána odpověď: důvodem nevyužívání služeb je, že se jim vždy podařilo zajistit odbyt vlastních zemědělských komodit. Tuto odpověď zvolilo 56 respondentů, kteří představují 75 % všech odpovědí. Ostatních 25 % je rozděleno mezi zbývající možnosti. Také zde bylo možné odpovědět jině. Využilo ji 8 respondentů. Zde jsou jen pro příklad uvedeny některé odpovědi na tuto možnost: „Nižší cenová hladina na burze.“, „Na burze se neobchoduje s naší komoditou.“, „Máme malé množství produkce.“, další z odpovědí bylo, že sice s komoditami neobchodují, ale využívají z komoditních burz informace o denním pohybu cen komodit a jsou tak v obraze při obchodních jednáních. I u této otázky je uveden graf, kde jsou vidět jednotlivé výsledky na obrázku č. 17.

Obrázek 17: Důvody nevyužívání služeb komoditních burz

Zdroj: Vlastní zpracování

5. otázka: Jaké důvody Vás vedou k tomu, že využíváte nabízených služeb komoditních burz?

Na tuto otázku odpovídali pouze respondenti, kteří nabízených služeb využívají a zde uvádí své důvody. Na tuto otázku odpovídalo pouze 6 dotázaných a měli na výběr ze čtyř možností, včetně uvedení vlastního důvodu. V tabulce č. 23 jsou uvedeny výsledky zjištěné z šetření. Tedy přesně, že pouze 4 respondenti využívají služeb komoditních burz, protože jim to usnadňuje podnikání a zvyšuje zisk. Jedna odpověď byla, že tento způsob neváže zásoby a jednou zde byl uveden vlastní důvod, že komoditní burzy využívají v souvislosti s energií nikoliv se zemědělskou produkcí.

Tabulka 23: Jaké důvody Vás vedou k tomu, že využíváte nabízených služeb komoditních burz?

Možnosti odpovědí:	Absolutní četnost
protože tímto způsobem prodáme veškerou produkci	0
protože nám to usnadňuje podnikání a zvyšuje zisk	4
protože tento způsob neváže zásoby	1
jiné	1
CELKEM	6

Zdroj: Vlastní zpracování

6. otázka: Uvažujete do budoucna o využití některých služeb nabízených komoditními burzami?

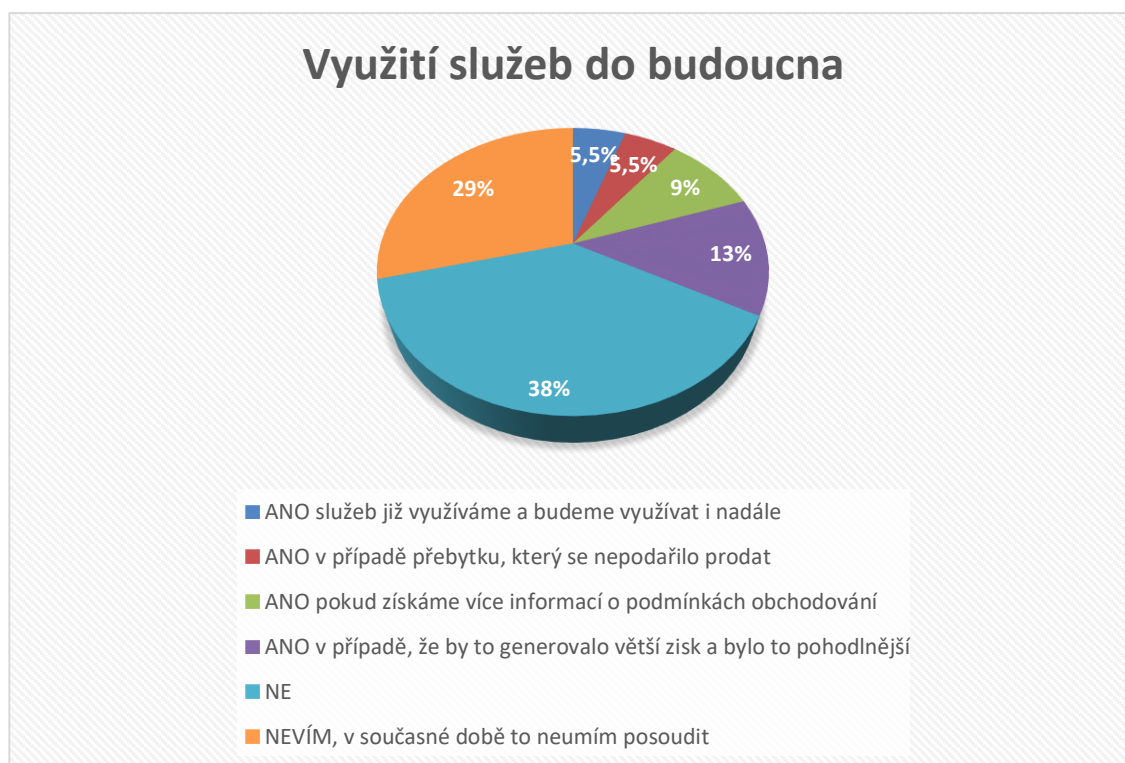
Šestá otázka se týká využívání služeb do budoucna. Na výběr byly čtyři možnosti ANO, dále NE nebo NEVÍM. Tedy celkem šest různých variant. Bylo zde možné vybrat více odpovědí. A odpovědi jsou shrnuty v tabulce č. 24.

Tabulka 24: Uvažujete do budoucna o využití některých služeb nabízených komoditními burzami?

Možnosti odpovědí:	Absolutní četnost	Relativní četnost
ANO služeb již využíváme a budeme využívat i nadále	4	5,5 %
ANO v případě přebytku, který se nepodařilo prodat	4	5,5 %
ANO pokud získáme více informací o podmínkách obchodování	7	9 %
ANO v případě, že by to generovalo větší zisk a bylo to pohodlnější	10	13 %
NE	29	38 %
NEVÍM, v současné době to neumím posoudit	22	29 %
CELKEM	76	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Odpovědi na tuto otázku už nejsou jednoznačné, není zde převažující odpověď. Do budoucna neuvažuje využívat služeb 29 respondentů (38 %) a 22 (29 %) neví, zda bude služeb využívat. Tedy existuje zde velká část respondentů, kteří nemohou toto do budoucna posoudit a nemají jasný názor na to, zda se přiklonit k využívání či nevyužívání nabízených služeb komoditních burz. Avšak 33 % dotázaných odpovědělo ANO a tyto odpovědi jsou dále rozděleny do čtyř skupin. Největší zastoupení má odpověď, že budou využívat služeb, pokud by to generovalo větší zisk a bylo to pohodlnější. Tyto informace jsou však platné k datu zpracování tohoto dotazníkového šetření. Pro lepší představu jsou výsledky zaznamenány do grafu, který je vidět na obrázku č. 18.

Obrázek 18: Využití služeb do budoucna

Zdroj: Vlastní zpracování

7. otázka: Víte o tom, že ve světě jako např. v USA, Anglii, je obchodování se zemědělskými produkty na komoditních burzách velmi rozšířené?

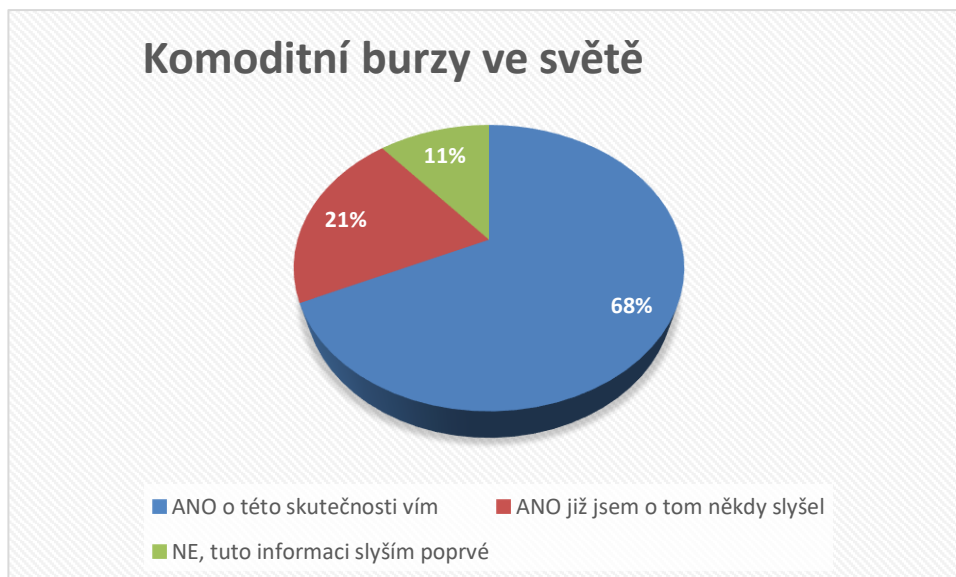
Sedmá otázka zjišťuje povědomí o oblíbenosti burz ve světě. Na výběr byly tři možnosti: ANO o této skutečnosti vím, ANO již jsem o tom někdy slyšel nebo NE, tuto informaci slyším poprvé. Absolutní a relativní četnost odpovědí je vidět v tabulce č. 25.

Tabulka 25: Víte o tom, že ve světě jako např. v USA, Anglii, je obchodování se zemědělskými produkty na komoditních burzách velmi rozšířené?

Možnosti odpovědí:	Absolutní četnost	Relativní četnost
ANO o této skutečnosti vím	49	68 %
ANO již jsem o tom někdy slyšel	15	21 %
NE, tuto informaci slyším poprvé	8	11 %
CELKEM	72	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Z celkových 72 dotázaných, 64 respondentů (89 %) o této skutečnosti ví či o ní již někdy slyšelo. Pouhých 8 odpovědí, tedy 11 % bylo záporných, že o tom slyší poprvé. Na obrázku č. 19 je patrná většina kladných odpovědí na tuto otázku.

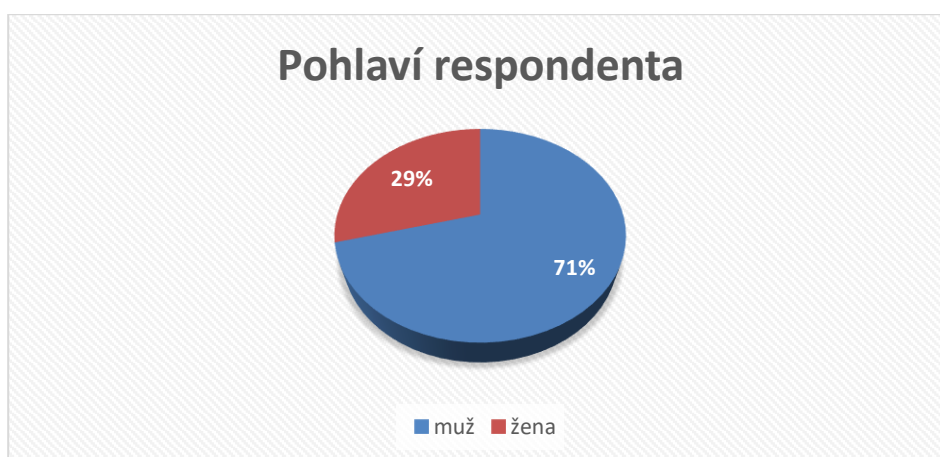
Obrázek 19: Komoditní burzy ve světě

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě odpovědí na tuto otázku a na otázku týkající se povědomí o existenci komoditních burz v ČR je zajímavé zjištění, že respondenti o existenci jak v ČR, tak ve světě vědí, ale přesto služeb nevyužívají, nebo nemají ani zájem získat bližší informace o tom, jak to vlastně funguje. Na základě této otázky bude potvrzena či vyvrácena jedna ze stanovených hypotéz.

8. otázka: Pohlaví respondenta

První identifikační otázka se týká pohlaví respondentů. Celkem odpovídalo 51 mužů a 21 žen, což je vidět na obrázku č. 20.

Obrázek 20: Pohlaví respondenta

Zdroj: Vlastní zpracování

9. otázka: Věková kategorie respondenta

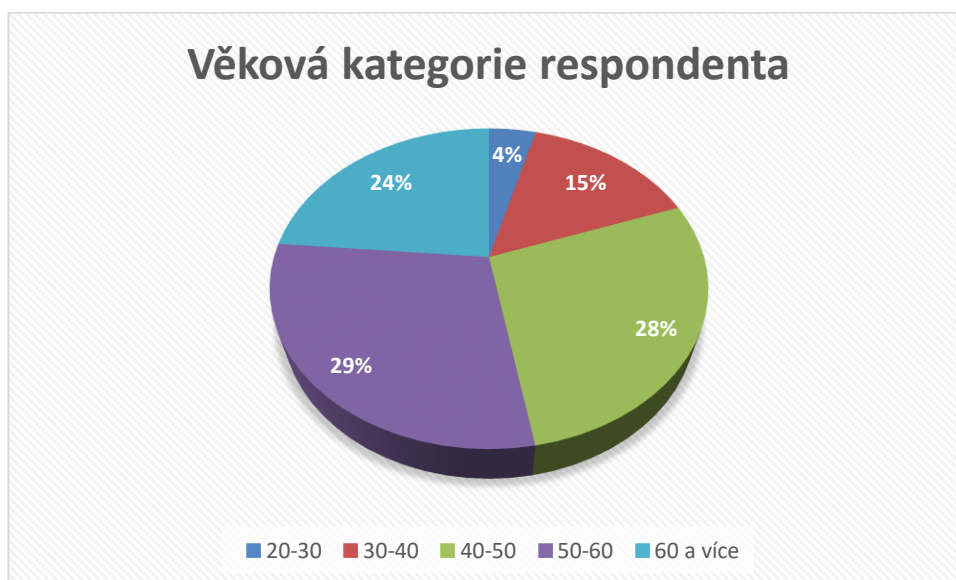
Další identifikační otázkou je věková kategorie. Přehledné rozdělení dotazovaných do pěti kategorií je vidět v tabulce č. 26, ze které je zřejmé, že dotazník nejvíce vyplnili respondenti starší 40 let. Toto je způsobeno tím, že jedním z kritérií byla pracovní pozice, jakou respondent zastává. Bylo požadováno, aby se jednalo např. o ředitele, majitele, jednatele a další významné pozice.

Tabulka 26: Věková kategorie respondenta

Možnosti odpovědí:	Absolutní četnost	Relativní četnost
20-30 let	3	4 %
30-40 let	11	15 %
40-50 let	20	28 %
50-60 let	21	29 %
60 a více let	17	24 %
CELKEM	72	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Jen pro lepší přehlednost jsou zjištěné poznatky shrnuty v grafu na obrázku č. 21, kde je vidět, že opravdu skupinu pod 40 let, tvoří pouze 19 % respondentů.

Obrázek 21: Věková kategorie respondenta

Zdroj: Vlastní zpracování

10. otázka: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Otázka o dosaženém vzdělání měla na výběr z pěti možností. Jak je vidět z tabulky č. 27, většinu odpovědí (tedy přesně 71 %) poskytovali respondenti s úplným vysokoškolským vzděláním. A druhou nejčastější odpovědí bylo vzdělání střední s maturitou.

Střední bez maturity nevyplnil žádný z respondentů. Jelikož dotazník vyplňovali respondenti s pracovními pozicemi jako ředitel, jednatel, ekonom, majitel či agronom, což bylo jedno z kritérií pro vyplnění dotazníků, proto většinu tvoří úplné vysokoškolské vzdělání.

Tabulka 27: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Možnosti odpovědí:	Absolutní četnost	Relativní četnost
základní	1	1 %
střední s maturitou	16	22 %
střední bez maturity	0	0 %
vysokoškolské bakalářské	4	6 %
úplné vysokoškolské vzdělání (Ing., Mgr.)	51	71 %
CELKEM	72	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Převaha respondentů s úplným vysokoškolským vzděláním je patrná na vytvořeném výšečovém grafu, který je vidět na obrázku č. 22.

Obrázek 22: Nejvyšší dosažené vzdělání respondenta

Zdroj: Vlastní zpracování

11. otázka: Vaše pracovní pozice v podniku

Tato otázka byla zaměřena na zjištění pracovní pozice. Jak již bylo zmíněno dříve, pracovní pozice, kterou respondent zastává v oslovené firmě je jedním z kritérií pro zařazení odpovědí z daného vyplněného dotazníku. Odpovědi na tuto otázku byly velmi různorodé a jsou přehledně zobrazeny v tabulce č. 28. Nejčastější odpovědí, jakou pozici dotazovaný zastává, byla ekonom, kterou představuje 15 respondentů. Častými odpověďmi byly také

jednatel, předseda představenstva či ředitel. Pod odpovědi jiné jsou např. ředitelé různých úseků či vedoucí určité divize.

Tabulka 28: Pracovní pozice respondentů

Možnosti odpovědí:	Absolutní četnost
ekonom	15
jednatel	12
majitel	7
předseda představenstva	13
ředitel	10
agronom	6
jiné	9
CELKEM	72

Zdroj: Vlastní zpracování

12. otázka: Kraj

Dvanáctá otázka byla pro zjištění, z jakého kraje respondenti odpovídají na tento dotazník. V tabulce č. 29 jsou vidět možné odpovědi. Nejvíce zastoupení měl Královéhradecký kraj, který vyplnilo 25 respondentů, následně Pardubický kraj 8 a 39 dotázaných odpovědělo jiné. Mezi jiné patřil např. Středočeský kraj s 8 odpověďmi, Plzeňský kraj vyplnilo 6 respondentů. Jihomoravský kraj a Vysočina představovali každý po pěti odpovědích.

Tabulka 29: Kraj

Možnosti odpovědí:	Absolutní četnost
Královéhradecký	25
Pardubický	8
Jiný	39
CELKEM	72

Zdroj: Vlastní zpracování

13. otázka: Název společnosti

Jelikož se jedná o anonymní šetření, tato otázka slouží pouze pro zpracování dotazníků, aby nedocházelo k duplicitnímu zařazení odpovědí.

14. otázka: Právní forma podnikání

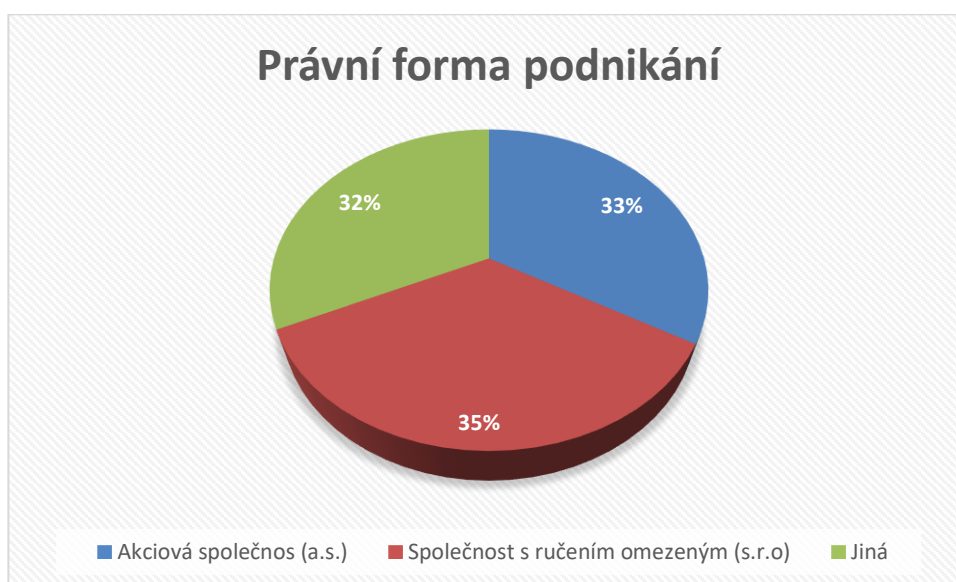
Poslední otázkou je, jakou mají zkoumané firmy právní formu. Jak je vidět v tabulce č. 30, bylo na výběr ze tří možností: a.s., s.r.o. a jiné. Odpovědělo 25 společností s ručením omezeným, 25 akciových společností a mezi jiné patřily např. družstvo či OSVČ.

Tabulka 30: Právní forma podnikání

Možnosti odpovědí:	Absolutní četnost	Relativní četnost
Akciová společnost (a.s.)	24	33 %
Společnost s ručením omezeným (s.r.o)	25	35 %
Jiná	23	32 %
CELKEM	72	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Na obrázku č. 23 je přehledně vidět, že společnost s ručením omezeným a akciová společnost představují 68 % všech odpovědí.

Obrázek 23: Právní forma podnikání

Zdroj: Vlastní zpracování

6.2 Hlavní zjištění

Po zpracování získaných dat, bylo pomocí neparametrických metod, provedeno testování stanovených hypotéz. Na základě tohoto testování došlo k přijetí nebo zamítnutí dané hypotézy. Všechny hypotézy byly testovány na hladině významnosti $\alpha=0,05$ na základě testu o relativní četnosti.

Následující vzorec slouží pro stanovení testovacího kritéria:

$$U = \frac{p - \pi_0}{\sqrt{\frac{\pi_0 * (1 - \pi_0)}{n}}} \quad (2)$$

kde U je testovací kritérium,
 p je zjištěná relativní četnost na základě dotazníkového šetření,
 π_0 je relativní četnost podle stanovené hypotézy,
 n je počet respondentů.

Poté byly do vzorce dosazeny konkrétní hodnoty pro stanovené hypotézy. Na základě výsledků došlo k zamítnutí či přijetí hypotézy. Kritická hodnota kvantilu byla 1,65 a s touto hodnotou bylo porovnáno testovací kritérium statistiky. Tedy z tohoto vyplývá, že pokud bude $U \geq 1,65$ bude hypotéza přijata.

H1: „Majorita zkoumaných firem ví o existenci komoditní burz v ČR.“ Tato hypotéza byla přijata či zamítnuta na základě odpovědí na otázku č. 1 v dotazníku: „Víte, že v ČR existuje několik komoditních burz?“

$$U = \frac{0,86 - 0,5}{\sqrt{\frac{0,5 * (1 - 0,5)}{72}}}$$

$$U = 6,1$$

Výsledná hodnota testovacího kritéria $U = 6,1$ je větší než 1,65. Tedy hypotézu H1 na hladině významnosti $\alpha=0,5$ lze potvrdit. Tedy majorita zkoumaných firem ví o existenci komoditních burz v ČR.

H2: „Více jak polovina dotázaných ví o existenci komoditních burz ve světě.“ V rámci druhé hypotézy, byla položena respondentům následující otázka č. 7: „Víte o tom, že ve světě jako např. v USA, Anglii, je obchodování se zemědělskými produkty na komoditních burzách velmi rozšířené?“

$$U = \frac{0,89 - 0,5}{\sqrt{\frac{0,5 * (1 - 0,5)}{72}}}$$

$$U = 6,6$$

Výsledná hodnota testovacího kritéria $U = 6,6$ je větší než 1,65. Hypotézu H2 na hladině významnosti $\alpha=0,5$ se podařilo prokázat. Tedy více jak polovina dotázaných ví o existenci komoditních burz ve světě.

H3: „Většina firem nevyužívá služeb komoditních burz.“ Na základě třetí hypotézy, bylo zjišťováno, zda respondenti využívají služeb komoditních burz otázkou č. 3: „Využívá Vaše společnost služeb, které nabízejí komoditní burzy?“

$$U = \frac{0,86 - 0,5}{\sqrt{\frac{0,5 * (1 - 0,5)}{72}}}$$

$$U = 6,1$$

Výsledná hodnota testovacího kritéria $U = 6,1$ je větší než 1,65, tedy hypotézu H3 na hladině významnosti můžeme také potvrdit. Tedy přesto, že firmy vědí o existenci komoditních burz v ČR i ve světě, většina jich jejich služeb nevyužívá. Tedy všechny tři hypotézy byly potvrzeny.

7 URČENÍ PŘÍNOSU PRO INVESTORY

Investování do komodit je v současné době stále více populární. Zemědělské komodity jsou velmi nevypočitatelné. Nepředvídaná změna počasí může zásadně ovlivnit vývoj cen. Poptávka a nabídka po zemědělských produktech jsou dalším faktorem, který hýbe kurzem. Tedy obchodování s komoditami je určitě výhodné, ale správně by měly být v portfoliu zastoupeny i jiné instrumenty, tedy mělo by být diverzifikováno.

Před samotným investováním je důležité sledovat, jak se dosud vyvíjel kurz jednotlivých komodit. Ať už se jedná o analýzu na základě dostupných grafů, či sledování zpravodajství. Vychází spoustu článků o tom, jak se trh vyvíjí. Je však velmi důležité tyto informace čerpat z důvěryhodných zdrojů. Například Fio bank sama zveřejňuje aktuální informace, které mohou sloužit k rozhodnutí investora. Jedním ze základních problémů může být neznalost problematiky. V případě začátečníka to může být nedostatek zkušeností, nebo málo informací. Důležité je stanovit si investiční horizont, tedy délku zamýšlené investice. Poté je nutné zvolit vhodnou investiční strategii, stanovenou na základě cílů. Také je dobré inspirovat se vzorovým portfoliem, jak správně diverzifikovat. Pokud bude portfolio složeno např. jen z jednoho typu instrumentu, je zde riziko, že v případě ztráty, bude ve ztrátě celé portfolio. Naopak když budou v portfoliu zastoupeny akcie i deriváty, je zde větší pravděpodobnost, že ztrátový instrument bude vyrovnán nějakým ziskovým. V případě, že investor chce investovat, ale není si jistý svými znalostmi nebo zkušenostmi, je možné využít služeb odborníků.

U futures kontraktů je velmi důležité dávat pozor na to, v jakém měsíci je jejich vypořádání a včas je prodat. Kontrakty se vypořádají vždy do 15. dne konkrétního měsíce. U zemědělských komodit je typické, že nejsou drženy po dlouhou dobu. Čas mezi nákupem a prodejem může být v rámci několika vteřin. Tedy nejedná se o portfolio držené třeba šest měsíců, ale jde o rychlé pokyny.

V rámci dotazníkového šetření bylo zjišťováno, jak jsou na tom firmy se znalostí burz a využívání jejich služeb. Z otázek zaměřených právě na tuto problematiku vyplynulo, že dotazové firmy i přes to, že o existenci komoditních burz ať už v ČR nebo ve světě vědí, jejich služeb nevyužívají. Což je velmi zajímavé zjištění, jelikož by to pro firmy mohlo být přínosné. Určitě by bylo vhodné určitým způsobem více propagovat tyto možnosti, aby bylo možné získávat více informací o tom, jaké jsou možnosti a především výhody tohoto obchodování.

ZÁVĚR

Dříve byl zájem o komodity jako formu investování velmi malý. V současné době tato obliba stále roste. Jedná se o novou příležitost, kterou mohou investoři využít pro zhodnocení svých volných peněžních prostředků. Jednou z hlavních výhod investování právě do komodit je, že je snadné si představit, do čeho se investuje. Komodity jsou součástí každodenního života. Ať už se jedná o suroviny jako takové, nebo o výrobky z nich. Oproti např. akciím, je snadné si komoditu představit i pro běžného člověka.

Tato práce byla zaměřena na zemědělské komodity, které se netěší takovému zájmu jako průmyslové či drahé kovy. Tedy bylo zajímavé prozkoumat tuto problematiku z jiného úhlu pohledu.

Investování do zemědělských komodit je velmi složité. Jejich ceny ovlivňuje celá řada faktorů, mezi které patří: nabídka a poptávka po zemědělských produktech, ale největší význam zde má počasí. To lze velmi těžko predikovat a způsobuje problémy s úrodou, což se projevuje právě na změnách kurzu. Proto je důležité, před samotnou investicí nejdříve zjistit co nejvíce informací o tom, jak se dosud ceny jednotlivých surovin vyvíjely. V případě nedostatku informací či zkušeností by mohlo dojít ke špatnému posouzení situace a to by vedlo ke ztrátě z investice. Zemědělské komodity mají spíše krátkodobý charakter investování. Obchody s nimi jsou v rámci několika týdnů, dnů, hodin či dokonce minut. V rámci sestaveného modelového příkladu byl zjišťován výnos v rámci investice do pšenice, kukuřice a sóji. Byly sestaveny dvě varianty, kdy v první byl rozdíl mezi nákupním a prodejním dnem pouze dva dny. Druhá varianta trvala čtyři týdny. Ukázalo se, že v případě dvoudenní investice bylo celkové portfolio ztrátové. Naopak v případě držení obchodu po dobu čtyř týdnů bylo ziskové a zvýšilo se o 5 %. Tedy je potřeba si promyslet, jaký bude investiční horizont. Jak již bylo několikrát zmíněno, je důležité si uvědomit, že správně diverzifikované portfolio by v každém případě mělo obsahovat jak deriváty, tak další instrumenty. Aby v případě ztráty jednoho, bylo možné vyrovnání jiným.

Dále bylo provedeno dotazníkové šetření o tom, jaké je povědomí firem o existenci komoditních burz v ČR a zda jejich služeb využívají. Na základě výsledků došlo k zamítnutí či potvrzení hypotéz stanovených před zahájením tohoto výzkumu. Po porovnání testovacího kritéria s hodnotou kvantilu byly všechny tři hypotézy potvrzeny. Vyhodnocení dotazníkového šetření přineslo velmi zajímavé poznatky. Přes dostatečné povědomí firem z oblasti zemědělství o existenci komoditních burz, většina dotázaných nabízených služeb

nevyužívá. Je tedy otázkou, zda rostoucí oblíbenost investování přes komoditní burzy ovlivní ve větší míře právě tyto firmy zaměřující se na zemědělství. Jestli třeba v budoucnu, bude procento společností využívajících těchto služeb růst, či zůstane v podobném poměru jako doposud.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Akcie, komodity, forex: e-burza [online]. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z: <http://www.e-burza.cz/AKCIE-KOMODITY-FOREX/Komoditni-burzy.html>
- [2] Českomoravská komoditní burza Kladno: Profil komoditní burzy [online]. [cit. 2016-11-17]. Dostupné z: <http://www.cmkbk.cz/profil-burzy/>
- [3] EAkcie: Burzovní informace [online]. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z: <http://www.eakcie.cz/struktura-financniho-trhu/>
- [4] eduCBA: Zboží- Význam [online]. [cit. 2016-11-17]. Dostupné z: <https://www.educba.com/what-is-commodities/?lang=cs>
- [5] epravo.cz: 15829. Komoditní burza [online]. [cit. 2016-11-17]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/komoditni-burza-15829.html>
- [6] ETFs.cz: Exchange Traded Funds [online]. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z: <http://etfs.cz/jak-na-komodity-pomoci-etf/>
- [7] FABOZZI, F. J., R. FÜSS a D. G. KAISER. The handbook of commodity investing. Hoboken, N.J.: Wiley, 2008. Frank J. Fabozzi series, 986 s ISBN 0470117648
- [8] FinapraCapital: Produkty - akcie - ETC: komodity [online]. [cit. 2017-01-03]. Dostupné z: <http://www.finapracapital.cz/produkty/akcie-482995942/komodity-etc-komodity>
- [9] FINMAG: Analýza: Který komoditní fond zvolit [online]. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z: <http://finmag.penize.cz/investice/267140-analyza-ktery-komoditni-fond-zvolit>
- [10] Fio.cz: Ceník základních služeb [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: https://www.fio.cz/docs/cz/C_zaklad.pdf
- [11] Fio.cz: Jak podat pokyn [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: https://www.fio.cz/docs/cz/jak_podat_pokyn.pdf
- [12] FOREX ZONE: Obchodní hodiny na Forexu [online]. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z: <http://www.forex-zone.cz/blog/obchodni-hodiny-na-forexu>
- [13] GARNER, C. Komodity: úvod do investování na nejrychleji rostoucím trhu. Brno: BizBooks, 2014, 296 s. ISBN 978-80-265-0019-3.

- [14] HRAPRAKO: Komoditní burza [online]. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z: <http://www.hraprako.cz/p-home>
- [15] Investopedia: Commodity Market [online]. [cit. 2016-11-17]. Dostupné z: <http://www.investopedia.com/terms/c/commodity-market.asp>
- [16] Investujme.cz: Obchodujte komodity (ETC) [online]. [cit. 2017-01-03]. Dostupné z: <http://investice.finance.cz/471597-obchodujte-komodity-etc-s-patria-finance-nyni-jen-za-polovinu/>
- [17] Investujme.cz: Základní druhy komodit [online]. [cit. 2017-01-03]. Dostupné z: <http://investice.finance.cz/komodity/zakladni-druhy-komodit/>
- [18] JÍLEK, J. Finanční a komoditní deriváty v praxi. 2., upr. vyd. Praha: Grada, 2010. Finanční trhy a instituce, 632 s. ISBN 978-80-247-3696-9.
- [19] KOMODITNÍ BURZA PRAHA: Průvodce obchodováním [online]. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z: <http://www.kbp.cz/index.php/pruvodce-obchodovanim>
- [20] KOMODITNÍ BURZA ŘÍČANY [online]. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z: <http://www.burzaricany.cz/o-burze/jak-zacit-obchodovat/>
- [21] Kurzy.cz: Komodity [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/komodity/>
- [22] Kurzy.cz: Opce [online]. [cit. 2016-11-17]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/opce/>
- [23] London Metal Exchange: History [online]. [cit. 2016-11-17]. Dostupné z: www.lme.com/about-us/history/
- [24] Ministerstvo průmyslu a obchodu: Komoditní burza Praha [online]. [cit. 2016-11-17]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument150416.html>
- [25] Ministerstvo průmyslu a obchodu: Komoditní burza Říčany [online]. [cit. 2016-11-17]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument119832.html>
- [26] NESNÍDAL, T. a P. PODHAJSKÝ. Obchodování na komoditních trzích: průvodce spekulanta. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2006. Investice, 200 s. ISBN 80-247-1851-0.
- [27] Patria.cz: ETF [online]. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z: <https://www.patria.cz/fondyderivaty/etf/popis.html>

- [28] Peníze.cz: Komodity: Bilance roku 2016. Výhled na rok 2017 [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/komodity-a-futures/319827-komodity-bilance-roku-2016-vyhled-na-rok-2017>
- [29] POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE: POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE (PXE) [online]. [cit. 2016-11-17]. Dostupné z: <https://www.pxe.cz/dokument.aspx?k=Co-Je-PXE>
- [30] REJNUŠ, O. Finanční trhy. 3., rozš. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2011. Ekonomie (Key Publishing), 690 s. ISBN 978-80-7418-128-3.
- [31] REJNUŠ, O. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. Partners, 768 s. ISBN 978-80-247-3671-6.
- [32] REJNUŠ, O. Finanční trhy: učebnice s programem na generování cvičných testů. Praha: Grada Publishing, 2016. Ekonomie (Key Publishing), 384 s. ISBN 978-80-247-5871-8.
- [33] ROGERS, J. Žhavé komodity: jak může kdokoliv investovat se ziskem na světových trzích. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 240 s. ISBN 978-80-247-2342-6.
- [34] Rogersrawmaterials [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: http://www.rogersrawmaterials.com/documents/RICIHndbk_01.27.16Final.pdf
- [35] RYBOVÁ, Z. Vývoj cen hutního materiálu v podniku, Pardubice: Univerzita Pardubice, 2015, 44s. [online]. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z: http://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/60472/RybovaZ_VyvojCen_JN_2015.pdf.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice.
- [36] SHIPMAN, M. Komodity: jak investovat a vydělat. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2007, x, 133 s. ISBN 978-80-251-1866-5.
- [37] SVOBODA, M, W. H. HEUSSINGER a CH. W. RÖHL. Asset guide: [průvodce finančními indexy]. Brno: Computer Press, 2006. Ekonomie (Key Publishing), 392 s. ISBN 80-251-1284-5.
- [38] THOMSON REUTERS CORE COMMODITY CRB INDEX: CRB [online]. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z: <http://financial.thomsonreuters.com/content/dam/openweb/documents/pdf/financial/core-commodity-crb-index.pdf>

- [39] Tokyo Commodity Exchange: Corporate History [online]. [cit. 2016-11-17]. Dostupné z: www.tocom.or.jp/profile/history.html
- [40] Tradeandfinance.eu: Specifikace futures kontraktů 11 [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.tradeandfinance.eu/clanky/futures/prirucka-uspesneho-obchodovani-kapitola-11-specifikace-futures-kontraktu/>
- [41] TRHY.MĚŠEC.CZ: Jaké komodity se kde obchodují a co jsou to futures a margin? [online]. 2009 [cit. 2014-12-14]. Dostupné z: <http://trhy.mesec.cz/clanky/jake-komodity-a-kde-se-obchoduji/>
- [42] Veřejný rejstřík a Sběrka listin [online]. [cit. 2016-12-08]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=713627&typ=UPLNY>
- [43] VESELÁ, J. Investování na kapitálových trzích. Praha: ASPI, 2007, 703 s. ISBN 978-80-7357-297-6.
- [44] VESELÁ, J. Investování na kapitálových trzích. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 780 s. ISBN 978-80-7357-647-9.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – dotazník k diplomové práci.....	86
---	----

Příloha A – Dotazník k diplomové práci

Vážená paní, vážený pane,

dovoluji si Vás oslovit s prosbou o vyplnění krátkého dotazníku.

Dotazník bude sloužit jako podklad k vypracování diplomové práce na téma: „Investování na komoditních trzích“. Cílem tohoto dotazníku je zjistit, jaké je povědomí v České republice o existenci a možnosti obchodování na komoditních burzách se zaměřením na zemědělské komodity, které nabízejí některé burzy v ČR. Vyplnění tohoto dotazníku by nemělo trvat déle než 10 minut. Získané údaje budou zpracovány souhrnně a dotazník je zcela anonymní.

Předem děkuji za Vaši ochotu a Váš čas.

S pozdravem,

Bc. Zuzana Rybová

Studentka Univerzity Pardubice

e-mail: *st39897@student.upce.cz*

1. Víte, že v ČR existuje několik komoditních burz? (v případě kladné odpovědi, pokračujte otázkou číslo 2; v opačném případě pokračujte otázkou 3)

- ANO o existenci komoditních burz vím
- ANO o existenci komoditních burz jsem již někdy slyšel
- NE tuto informaci slyším poprvé

2. Kterou z těchto komoditních burz znáte?

(lze vybrat více možností)

- Komoditní burza Praha
- PXE - Praha
- HRAPRAKO komoditní burza - Olomouc
- ČMKBK – Českomoravská komoditní burza Kladno
- Komoditní burza Říčany

3. Využívá Vaše společnost služeb, které nabízejí komoditní burzy? (v případě kladné odpovědi pokračujte otázkou č. 5, u záporné odpovědi otázkou č. 4)

(lze vybrat více možností)

- ANO těchto služeb využíváme pravidelně
- ANO využíváme tyto služby, ale příležitostně
- ANO služeb jsme využili v minulosti
- ANO uvažujeme o využití do budoucna
- NE těchto služeb jsme nikdy nevyužili (viz. otázka č. 1 – NE tuto informaci slyším poprvé)
- NEVÍM

4. Jaké důvody Vás vedou k tomu, že nevyužíváte služeb v oblasti zemědělských produktů, které nabízejí komoditní burzy HRAPRAKO, ČMKBK, Komoditní burza Praha? (lze vybrat více možností) – pokračujte otázkou č. 6)

- vůbec nevím o této možnosti
- je to příliš drahé a časově náročné
- vždy se nám podařilo zajistit odbyt vlastních zemědělských komodit
- Jiné: (Prosím vypište.) [Klikněte sem a zadejte text.](#)

5. Jaké důvody Vás vedou k tomu, že využíváte nabízených služeb komoditních burz? (lze vybrat více možností)

- využíváme těchto služeb, protože tímto způsobem prodáme veškerou produkci
- využíváme těchto služeb, protože nám to usnadňuje podnikání a zvyšuje zisk
- využíváme těchto služeb, protože tento způsob neváže zásoby
- Jiné: (Prosím vypište.) [Klikněte sem a zadejte text.](#)

6. Uvažujete do budoucna o využití některých služeb nabízených komoditními burzami?

(lze vybrat více možností)

- ANO služeb již využíváme a budeme využívat i nadále (viz. otázka č. 5)
- ANO v případě přebytku, který by se nepodařilo prodat
- ANO pokud získáme více informací o podmínkách obchodování
- ANO v případě, že by to generovalo větší zisk a bylo to pohodlnější
- NE
- NEVÍM, v současné době to neumím posoudit

7. Víte o tom, že ve světě jako např. v USA, Anglii, je obchodování se zemědělskými produkty na komoditních burzách velmi rozšířené?

- ANO o této skutečnosti vím.
- ANO již jsem o tom někdy slyšel
- NE, tuto informaci slyším poprvé

8. Pohlaví respondenta:

- Muž
- Žena

9. Věková kategorie respondenta:

- 20-30
- 30-40
- 40-50
- 50-60
- 60 a více

10. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

- základní
- střední s maturitou
- střední bez maturity
- vysokoškolské bakalářské
- úplné vysokoškolské vzdělání (Ing., Mgr.)

11. Vaše pracovní pozice v podniku

Prosím vyplňte: [Klikněte sem](#) a zadejte text.

12. Kraj

- Královéhradecký
- Pardubický
- Jiný: (Prosím vyplňte.) [Klikněte sem](#) a zadejte text.

13. Název společnosti

Prosím vyplňte: [Klikněte sem](#) a zadejte text.

14. Právní forma podnikání

- Akciová společnost (a.s.)
- Společnost s ručením omezeným (s.r.o)
- Jiná: (Prosím vyplňte.) [Klikněte sem](#) a zadejte text.

Děkuji Vám za spolupráci!